

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ὁγδoς

Συνδρομὴ ἑτησία: Ἑ. Ἑλλάδι φρ. 10, ἐντῆ ἑλλοδαπῆ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἔρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἑτησίαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

5 Αὐγούστου 1879

ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ
ἐπὶ Ἐπαναστάσεως.

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Χρήστου Δρακοπούλου].

ΙΣΤΟΡΙΑ ΖΕΥΓΟΥΣ ΠΗΛΟΒΑΤΙΔΩΝ

[Ἐκ τοῦ ῥωσικοῦ]

Συνέχεια καὶ τέλος· ἰδὲ σελ. 468.

Ζ' Ὁ Χορὸς.

Ἦλθεν ἡ Κυριακὴ, τρεῖς δὲ ἡμέρας μετὰ τὴν ἐπίσκεψίν του, πιστὸς εἰς τὴν ὑπόσχασίν του ὁ Σούλτζ μετέβη παρὰ τῷ ὑποδηματοποιῷ, εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Μαρίας Κάρλοβνας. Καὶ ἦτο τῶνόντι ἑορτὴ καθ' ὅλην τὴν ἑκτασίαν. Τὸ ἐργαστήριον εἶχε μεταβληθῆ εἰς αἶθουσαν χοροῦ. Ἐν τινι γωνίᾳ ἦτο τοποθετημένον κλειδοκύμβαλον δοθὲν τῷ ὑποδηματοποιῷ παρὰ τινος φίλου του χορδιστοῦ. Ἐκ τοῦ κοιτῶνος εἶχεν ἀφαιρεθῆ ἡ κλίνη, ἐν αὐτῷ δὲ ἐτέθησαν δύο τράπεζαι διὰ τὸ χαρτοπαιγιῶν καὶ ἑτέρα στρογγύλη φέρουσα ὄλα τὰ ναγκαῖα εἰς τὸ τέιον. Ὁ Βάνικας ἐν στολῇ, εἶχε τοποθετηθῆ πλησίον τῶν γλυκισμάτων. Ὅτε εἰσῆλθεν ὁ Σούλτζ, οἱ οἰκοδεσπόται δὲν ἦσαν εἰς τὴν αἶθουσαν, εἶδε μόνον πλῆθος ξένων· ἐκεῖ ἦσαν ὁ χορδιστὴς ὁ καὶ κύριος τοῦ ὄργανου μετὰ τῆς συζύγου καὶ τοῦ μικροῦ υἱοῦ του, ὁ ῥάπτης Μπρέιτφους μετὰ τῶν δύο θυγατέρων του, ἡ χήρα Σμίδαεγκοπ μετὰ τοῦ γαμβροῦ της, ὁ ὑποδηματοποιὸς Πρεμφέφερ καὶ ἡ σύζυγος του, ἦτις τόσον ἠγάπα τὸν χορὸν, τρεῖς τέσσαρες συγγενεῖς, τέσσαρες ὑποδηματοποιοὶ, τέσσαρες ῥάπται, εἰς φαρμακοποιὸς καὶ εἰς ἔμπορος ἐκ Ῥήγας. Ὁ Σούλτζ ἔστη παρὰ τὴν θύραν ἀναμένων τοὺς οἰκοδεσπότας. Μετὰ τινα λεπτά εἰσῆλθεν ἡ Μαρία Κάρλοβνα ὀλοπόρφουρος, φέρουσα

1. Ἴδε κατωτέρω σελ. 491.

καινουργῆ κεκρύφαλον μετὰ μεγάλων κυανῶν κοσμήτων, κατόπιν ἦλθεν ὁ Μύλλερ μετὰ καπνοσύριγγας καὶ σιγάρα. «Καλῶς ὠρίσατε! καλῶς ὠρίσατε! ἀνέκραξεν ἰδὼν τὸν Σούλτζ. Κύριοι καὶ κυρίαι! ἠθέλησα εἰς τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς μου νὰ σᾶς εὐχαριστήσω, καὶ ἐφώναξα ἕνα μουσικὸν νὰ μᾶς παίξῃ νὰ χορεύσωμεν.

— Ἐγὼ τὸ ἐμάντευσα, εἶπε μειδιῶσα ἡ Μαρία Κάρλοβνα... Μὰ πῶς θὰ χορεύσωμεν; εἰς τὸ μαγειρεῖο δὲν εἶναι ἀκόμη ὄλα ἔτοιμα.— Σᾶς βοηθοῦμ' ἐμεῖς! ἀνέκραξεν μιᾶ φωνῇ αἱ κυρίαι. Ἡ οἰκοδέσποινα ἐδέχθη εὐγνώμωνως τὴν βοήθειάν των, καὶ ὑπὸ δύο φίλων της συνοδευομένη, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ μαγειρεῖον. Τὸ τέιον ἦτο ἤδη ἔτοιμον αἱ καπνοσύριγγες ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν καὶ ὁ Βάνικας ἤρξατο περιφέρειν ποτὰ καὶ γλυκίσματα. Ὁ ἔμπορος μετὰ τῶν ἐντίμων τεχνιτῶν, ἐκάθησαν εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ χαρτοπαιγιῶν.

— Ὅλα ἔτοιμα! ἀνέκραξεν ἡ οἰκοδέσποινα. Τώρα ἕνα σκωτσέζικον· ἐγὼ χορεύω μετὰ τὸν ἄνδρα μου.

Οἱ χορευταὶ ἔσπευσαν νὰ προσκαλέσωσι κυρίας. Ὁ Σούλτζ σιωπηλῶς ἐκάθησε πρὸ τοῦ κλειδοκυμβάλου, τὰ ζεύγη κατέλαβον τὰς οἰκείας θέσεις.

— Σὸς! ἐκραύγασεν ὁ Μύλλερ.

Ὁ Σούλτζ ἀνεκάλεσεν εἰς τὴν μνήμην του σκωτικὸν τινα χορὸν τὸν ὁποῖον εἶχε παίξει ἄλλοτε, καὶ μετὰ καρτερίας ἤρξατο κρούων τὸ ὄργανον. Οἱ ὑποδηματοποιοὶ ἐχόρευον πιδῶντες μετὰ γελοίων περιστροφῶν, πρὸς μεγίστην πάντων εὐχαρίστησιν. Ἡ Μαρία Κάρλοβνα ἐφέρετο μετὰ τοῦ Μυλλέρου της μεταξὺ διπλῆς σειρᾶς χορευτῶν. Ἡ κυρία Πρεμφέφερ ἦτο ἐξαλλος ὑπὸ τῆς χαρᾶς. Ὁ χορὸς τέλος ἔπαυσε, καὶ οἱ μὲν ἄνδρες ἐσπόγγιζον τὰ πρόσωπά των, αἱ κυρίαι δὲ κατέφυγον εἰς τὸ πλησίον δωμάτιον. «Φέρε τὰ πιοτά, Βάνικα, εἶπεν ὁ Μύλλερ, καὶ γλυκὰ διὰ τὰς κυρίας!» Σημειωτέον ὅτι ὁ Μύλλερ ἐξετέλει καλῶς πᾶν ὅ,τι ἀνελάμβανε, καὶ δὲν ἐφείδετο χρημάτων πρὸς πλήρη εὐχαρίστησιν τῶν ξένων του.

— Τώρα τὸν ἀγγλικόν, εἶπεν ἡ οἰκοδέσποινα ἀφοῦ ἀνεπαύθη.— Ναι, ναι, ἀνέκραξαν ὄλοι. Τὰ ζεύγη ἐσχηματίσθησαν ἐκ νέου, ὁ Σούλτζ ἠτοιμάσθη, ἀλλὰ δὲν ἐπαίξε· εἶχε λησμονήσει τὸν ἀγγλικὸν χορὸν.— Δὲν δύναται κἀμμία ἀπὸ τὰς Κυρίας,

ἤρώτησε, νὰ μὲ δείξῃ πῶς παίζεται ὁ χορὸς αὐτός καὶ μὲ ποῖον χρόνον; Πρὸ τόσου καιροῦ δὲν ἐχόρευσα, προσέθηκε, ὥστε δὲν ἐνθυμούμαι οὔτε πῶς παίζονται οἱ χοροί.

Αἱ Κυραὶ ἠτένισαν ἀλλήλας. Ἡ Κυρία Πρεμφέρερ ἐπλησίασεν εἰς τὸ ὄργανον καὶ διὰ τῶν δύο δακτύλων ἐκρούσε παλαιὸν τινα ἦχον. Ὁ Σούλτζ τὴν ἐμίμηθη, τὰ ζεύγη ἐκ νέου ἐτοποθετήθησαν καὶ ὁ χορὸς ἤρχισε.

Παίζας ἐπὶ τινα λεπτὰ ὁ Σούλτζ, ὃν ἐβάρυνε τὸ μονότονον τοῦ παλαιοῦ ἦχου, μικρὸν κατὰ μικρὸν, χωρὶς καὶ αὐτὸς νὰ τὸ ἐννοήσῃ, ἀπεμακρύνθη τοῦ θέματός του καὶ ἤρξατο αὐτοσχεδιάζων. Οὐδέποτε ἄλλοτε εἶχε τοσοῦτον ταπεινωθῆ ὡς καλλιτέχνης. . . . Ἡ θλίψις, τὸ πείσμα τὸν ἐπέεζον, ἐν τέλει δὲ τὰ αἰσθήματα ταῦτα ἐξεδηλώθησαν ἐν τῇ μελωδίᾳ, ἣν ἐξετέλει. Ἡ ἀγανάκτησις ταπεινωθέντος τεχνίτου βροντωδῶς ἐξεκτύθη εἰς ἀγρίους καὶ σπαρακτικούς ἦχους. Ἡ ἔμπνευσις τῆς μαραινείσης νεότητός του διηγέρθη ἐκ νέου, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐξήστραψαν, ἡ καρδιά του ἐπάλλετο σφοδρῶς ἐφαίνετο ἀναλαβὼν πάλιν ὅλας τῆς νεότητός του τὰς δυνάμεις ἵνα κατισχύσῃ τοῦ πεπρωμένου, ὅπως δοξάσῃ καὶ ἀναδείξῃ τὸ παραγνωρισθὲν τοῦ καλλιτέχνου μεγαλεῖον. Τὰ δάκτυλά του ἔτρεχον οἰονεὶ ὑπέκοντα εἰς δύναμιν ὑπερφυσικῆν. Ἐπαιζεν οὐχὶ διὰ τῶν δακτύλων, ἀλλὰ μὲ τὴν ψυχὴν ποιητοῦ, ψυχὴν βαθέως τρωθείσαν. Περὶ αὐτὸν τὸ πᾶν ἐξηλείφθη ἡ γνώσις ποῦ εὑρίσκετο, τίς εἶναι, καὶ μετὰ τίνων. Ὅλος μετεβλήθη εἰς αἴσθημα, καὶ αὐταὶ αἱ ἰδέαι του παραδόξως περιεπλέχθησαν, ἀπώλεσε τὴν μνήμην, χρόνος δι' αὐτὸν δὲν ὑπῆρχε. . .

Ὅτε ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν, πάντες οἱ ἐν τῷ οἴκῳ ἴσταντο εὐλαβῶς περὶ τὸ κλειδοκῦμβαλον, καὶ σιωπηλοί, μετ' αὐτομάτου τινὸς συμπαθείας ἀκρόωμενοι τῆς εὐγλώττου διηγήσεως ἀκαταλήπτων παθημάτων. Ἐν τῇ προσοχῇ των ἐνυπῆρχε τι τὸ σεβαστόν· πάντες ἐνόουν πόσον ὑπέρτερος αὐτῶν ἦτο ὁ πτωχὸς ἐκεῖνος μουσικὸς, ὃν εἶχον μισθώσει πρὸς διασκέδασιν· ἐφοβοῦντο μὴ ἤθελε τὸν προσβάλει ὁ ἐπαινὸς των καὶ τὸν ἤκουον ἀπνευστί. Καὶ αὐτὴ ἡ οἰκοδέσποινα εἶχε λησμονήσει τὸ δεῖπνόν της. Παρὰ τὸ ὄργανον ἵστατο ὁ Μύλλερ εἰς πικρὰς παραδεδωμένους σκέψεις, ὁ δὲ χορδιστὴς ἐκάθητο ἐν τινι γωνίᾳ κάτω νέων καὶ κλειστούς ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς.

Ὁ Σούλτζ ἐκρότησεν ἄπαξ ἐν ὀξείᾳ συμφωνίᾳ (accord) ἰδὼν δὲ ὅτι ὁ χορὸς ἕνεκα τῆς ἀλλοφροσύνης του εἶχε διακοπῆ, προσέκλινε χαιρετίζων καὶ ἐπανέλαβε τὸν ἀγγλικὸν τῆς Κυρίας Πρεμφέρερ. Πλὴν γενικὴ ἀναφώνησις τὸν ἀνεχαίτισεν. Ὁ χορδιστὴς ὀρμήσας ἤρπασε τὴν χεῖρά του, ὁ δὲ Μύλλερ τεταραγμένος, ἐζήτηε παρ' αὐτοῦ συγγνώμην.—Κύριε Σούλτζ! τῷ ἔλεγεν, εἶμαι ἀσήμαντος τεχνίτης, δὲν εἶμαι

πλούσιος, κύριε Σούλτζ. . . Ἐγὼ εἶμαι τίμιος ἄνθρωπος, κύριε Σούλτζ. . . Ἐντρέπομαι, κύριε Σούλτζ, πῶς ἐτόλμησα νὰ σᾶς φωνάξω νὰ παίξετε εἰς τὸ σπίτι μου. . . Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε Σούλτζ. . . εἶμαι εἰς τὰς προσταγὰς σας, κύριε Σούλτζ. . . . Ζητήσατέ με ὅ,τι θέλετε, κύριε Σούλτζ. . .

— Κύριε Μύλλερ, σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ δώσετε τὴν ἄδειαν ν' ἀπέλθω. Δὲν εἶμαι τόσοσὺν καλά, ἀπήντησεν ὁ Σούλτζ.

— Ὅπως ἀγαπάτε, κύριε Σούλτζ, ὅπως ἀγαπάτε! Δὲν τολμοῦμεν νὰ σᾶς κρατήσωμεν. . .

Ἐξῆλθον ὁμοῦ εἰς τὸν προθάλαμον, ὅπου ὁ Σούλτζ ἐπανεῦρε τὸν ἐπενδύτην του καὶ τὰς πηλοβατίδας. Ἰδὼν τὰς πηλοβατίδας ὁ Μύλλερ ἔγεινεν δλοπόρφυρος ἐξ αἰσχύνης, καὶ ἐρευνησας εἰς τὰ θυλάκια του, ἐξήγαγε μικρὰν χρυσότευκτον ἐκ χελωνείου ταμδιακοθήκην, δῶρον τῆς Μαρίας Κάρλοβνας ὅτε ἦτο ἀκόμη μνηστὴρ αὐτῆς· αὐτὴν ὁ Μύλλερ ἐθεώρει ὡς πρᾶγμα μεγίστης ἀξίας, καὶ ὅμως ἐπεθύμει νὰ τὴν προσφέρῃ ὡς δῶρον πρὸς τὸν μουσικὸν ἵνα ἐξαλείψῃ τὸ σφάλμα του.—Δὲν εἶμαι πλούσιος, εἶπε δίδων τῷ Σούλτζ τὴν θήκην, ἀλλὰ εἶμαι τίμιος ἄνθρωπος. Ἄν δὲν θέλετε νὰ μὲ προσβάλετε θανασίμως, θὰ δεχθῆτε τὸ μικρὸν τοῦτο δῶρον ὡς ἐνθύμημα διὰ τὴν εὐχαρίστησιν ὅπου μᾶς ἐπροξενήσατε. Ὁὰ τὸ ἔχετε ὡς δεῖγμα ὑπολήψεως μικρῶν ἀνθρώπων διὰ τὴν μεγάλην σας ἰκανότητα.

Ὁ Σούλτζ τὸν ἠτένισεν ἐκπληκτος. . . Τέλος πάντων εἶχε δρόντως ἐκτιμηθῆ. Πλὴν ποῦ καὶ ὑπὸ τίνος; . . Ἐλαβε τὸ δῶρον τοῦ Μύλλερ τοῦ ὁποίου ἔθλιψεν ἰσχυρῶς τὴν χεῖρα.—Τὸ δέχομαι, εἶπεν, ὡς ζῶσαν ἀποδείξιν τοῦ ὅτι ἡ τέχνη εὐρίσκει εἰσέτι ἡγῶ εἰς ψυχὰς μὴ διαφθαρείσας. Ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι δι' ἐμὲ τόσῳ μᾶλλον παρήγορος, καθόσον καὶ περὶ αὐτῆς ἀμφέβαλλον ἦδη· ὁσάκις δὲ μοὶ ἐπέρχεται ἡ ἰδέα νὰ περιφρονήσω τὸν ἀνθρώπου ἐν γένει, τὸ δῶρόν σας θά μ' ἐνθυμίξῃ ὅτι ὑπάρχουσιν καὶ καλοί, ὅπως σεῖς, κύριε Μύλλερ. Σᾶς εὐχαριστῶ!

Ἡ Ὁ χορδιστὴς.

Κατὰ τὸν χορὸν τοῦ ὑποδηματοποιοῦ, οὐδεὶς εἶχε τοσοῦτον συγκινηθῆ ἐκ τῆς τέχνης τοῦ Σούλτζ, ὅσον ὁ γέρον χορδιστὴς. Οὗτος, χάρις εἰς τὴν μακρὰν του πείραν, ἦτο ἄνθρωπος πρακτικὸς. Καταστραφεὶς παίζων κλειδοκῦμβαλον, ἀνεδέχθη τὸ ἐπάγγελμα χορδιστοῦ, καὶ οὕτως ἠδυνήθη νὰ σχηματίσῃ μικρὰν τινα περιουσίαν. Ἐν Πετροπόλει ἐξῆ πρὸ πολλοῦ ἦδη, καὶ κάλλιον παντὸς ἄλλου ἐγίνωσκε πῶς ἀποκτᾶται ἐν τῷ κόσμῳ ἢ ἐκ τῆς μουσικῆς δόξας. Διδαχθεὶς ἐκ τῆς πικρᾶς πείρας, ἐμάντευσεν ἀμέσως τὰ κατὰ τὸν Σούλτζ καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὸν βοηθήσῃ.

Τὴν ἐπιούσαν, λίαν πρῶτ, ὁ χορδιστὴς εὐρίσκετο εἰς τὸ γνωστὸν ἡμῖν ὑπερῶον, καὶ κρατῶν

τὰς χεῖρας τοῦ Σούλτζ τῷ ἔλεγε θερμῶς:—Ἡ εὐχαρίστησις τὴν ὁποῖαν μ' ἐπροξενήσατε, εἶναι ἀνεκφράστος, καὶ ἐνετυπώθη εἰς τὴν ψυχὴν μου, ὡς μία τῶν καλλίστων τῆς ζωῆς μου στιγμῶν. Ναὶ μὲν εἶμαι ἀπλοῦς χορδιστής, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ ὁμως ἐννοῶ τὴν τέχνην. Αὐτὴ καὶ μόνη μου παιδρύνει τὴν ζωὴν.

Ἐπίγειος ἀφῆκε βαθὺν στεναγμὸν.

— Εἰξεύρετε τί; ἐπανέλαβεν ὁ χορδιστής, ἀνάγκη νὰ γείνετε γνωστὸς εἰς τὸ κοινόν. Δότε μίαν συναυλίαν!

Ἐπίγειος ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν.

— Εἰξεύρω, εἰξεύρω... οὔτε πρῶτος εἴσθε, οὔτε τελευταῖος. Δυσκολία, ἔξοδα, ἔπειτα ὁ φθόνος ὁ πλέον ἀναίσχυντος, ὁ πλέον χαμερπῆς—ὁ φθόνος τῶν καλλιτεχνῶν μεταξύ των. Πόσος ἀληθεὶς εὐφύας δὲν ἐφαρμάκευσεν ὁ ὄφις οὗτος! καὶ πόσα τοιαῦτα εἶδα εἰς τὴν ζωὴν μου!... Εἶπατέ μοι πρὸς τίνα ἀπετάθητε διὰ νὰ γνωρισθῆτε ὑπὸ τοῦ κοινοῦ;—Εἶχα, ἀπήντησεν ὁ Σούλτζ, μερικὰς συστατικὰς ἐπιστολάς πρὸς τοὺς πρῶτους ἐδῶ μουσικοὺς.

Ἐπίγειος τὸν ἐθεώρησε μετὰ θαυμασμοῦ, κατόπιν δ' ἐγέλασε. «Καὶ ἀπ' αὐτοὺς ἐζητήσατε βοήθειαν, φήμην;—Καὶ ἀπὸ τίνα ἄλλον λοιπόν;—Καλὲ τί λέγετε; διόλου, διόλου δὲν ἔπρεπε. Ἐφῆρθητε ὡς ἄπειρον παιδίον. Πρῶτον πάντων ἔπρεπε νὰ συμμορφωθῆτε μετὰ τὰ ἦθη τῆς ἐποχῆς μας. Ν' ἀφήσετε τουτέστι τὴν κόμην μέχρι τῶν ὤμων, νὰ φέρετε μύστακα καὶ γένειον ἵνα ὁμοιάζετε ὀλίγον, ἐξωτερικῶς, μετὰ ἀφηρημένον, ἐξημμένον ἢ τρελόν. Ἐπρεπε νὰ γνωρισθῆτε μετὰ τινὰς σημαντικὰς κυρίας, καὶ νὰ παίζετε δις ἢ τρίς εἰς τὰς ἐσπερίδας των, δωρεάν. Ὁφείλατε νὰ ὁμιλῆτε μεγαλοφώνως, νὰ ὑβρίζετε τοὺς ἐδῶ μουσικοὺς, ἵνα τοῖς ἐμπνεύσητε σεβασμὸν καὶ φόβον πρὸς τὸ ἄτομόν σας, ἐν τέλει δὲ ἀπὸ συγκατάβασις νὰ δώσετε μίαν μόνην μουσικὴν συμφωνίαν, τοῦθ' ὅπερ δὲν θὰ σὰς ἐμποδίσει νὰ τὴν ἐπαναλαμβάνετε κατόπιν πολλάκις, εἰς τὸ διάστημα τοῦ ἔτους, φορτόνοντες τὰς γνωστὰς σας κυρίας μετὰ ἑκατοστὰς εἰσιτηρίων, μετὰ τὰ ὁποῖα, καὶ αὐταὶ ἐπίσης, θὰ ἐφόρτωναν τοὺς δυστυχεῖς ὅσοι τὰς ἔχουν ἀνάγκη. Τοιουτοτρόπως θὰ ἐγίνεσθε τοῦ συμμοῦ.

— Ἐγὼ ἐφρόνον, εἶπεν ὁ Σούλτζ, ὅτι εἰς τὴν τέχνην ὁ συμμοῦ εἶναι περιττός.—Τί λέγετε! ἀφήσατε τὰς προλήψεις σας! Ζῶμεν εἰς αἰῶνα κίβδηλον. Σήμερον τὰ πάντα δύναται τις νὰ προσποιηθῆ, καὶ τὸν καλλιτέχνην ἀκόμη.—Πῶς τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ Σούλτζ.—Ἰδοὺ πῶς. Ὁ σπινθὴρ, ὁ οὐρανὸθεν πεσὼν, εἶναι μικρός· δὲν λάμπει εἰς ἐκάστου καρδίαν, δὲν ἀγιάζει πᾶσαν ψυχὴν· ἡ μηχανικὴ τέχνη ἀπεναντίας δίδεται εἰς πάντα ἔχοντα χεῖρας καὶ θέλησιν. Πλησιάζομεν ἤδη μέχρι τοῦ σημείου καθ' ὃ ἡ τέχνη μετατρέπεται εἰς ἐπάγγελμα βάνουσον, μετ' οὗ

πολύ· δὲ θὰ ἐκπέσῃ ἐπι κατωτέρω. Ὀλίγοι εἶναι οἱ διακρίνοντες τὴν πρῶτην ἀπὸ τοῦ δευτέρου.

Ἐπίγειος ἀμφοτέρω.

— Τί νὰ κάμω λοιπόν; ἠρώτησεν ὁ Σούλτζ.—Ἀκολουθήσατε τὴν συμβουλὴν μου. Εἶμαι ἔτοιμος νὰ σὰς συνδράμω ἂν καὶ χρεωστῶ νὰ ὁμολογήσω ὅτι κατεστρέφατε ἤδη τὸ συμφέρον σας. Τώρα κατ' ἐμέ, σὰς μένει νὰ δώσητε ἤδη μίαν πρῶτην συναυλίαν εἰς τὴν αἴθουσαν κάμμιᾶς κυρίας, τῆς κομμίσσης Β... τῆς κομμίσσης Ζ... ἢ τῆς δουκίσσης Γ...—Ἡ δουκίσσα Γ... εὑρίσκεται εἰς Πετρούπολιν; ἀνέκραξεν ὁ Κάρολος.—Εἶναι ἔτος ἀπ' οὗ ἐπέστρεψεν ἐξ Ὀδησοῦ. Τὴν γνωρίζετε;—Ἐσύχναζα παρ' αὐτῆ καθ' ἐκάστην εἰς Βιέννην. Ἀγαπᾶ ἐμπαθῶς τὴν μουσικὴν καὶ ζωγραφικὴν. Ὅποια γυνὴ! ἐξηκολούθησε ζωηρῶς ὁ Κάρολος, Ἰδοὺ γυνὴ ἥτις, ἤδη προβεβηκυῖα, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ καπνοῦ τοῦ μεγάλου κόσμου, ἴσχυσε νὰ τηρήσῃ ἀγνὸν ἔρωτα πρὸς πᾶν ὅ,τι ὑψηλόν!

Ἐπίγειος τὸν ἐθεώρησε ἐγέλασε.

— Εἴσθε, βλέπω, ἀδιόρθωτος, εἶπεν, ἀλλ' ἔστω καὶ τοῦτο καλὸν· ἡ δουκίσσα σὰς γνωρίζει. Ἐγὼ εἶμαι χορδιστής αὐτῆς καὶ δύναμαι νὰ σὰς συνοδεύσω εἰς τὸν οἶκόν της. Δικαιώματι ἀρχαίου γνωρίμου, ζητεῖτε τὴν αἴθουσάν της διὰ τὴν πρῶτην συναυλίαν σας.—Καὶ εἶδατε τὴν ἀκλόουθον τῆς δουκίσσης, ἠρώτησεν ὁ Σούλτζ μετὰ δισταγμοῦ.

Ἐπίγειος τὸν ἐθεώρησεν ἀτενῶς.

— Κάμμιν ἀκλόουθον δὲν ἔχει ἡ δουκίσσα, εἶπεν ὁμιλῶν βραδέως. Ἐν τούτοις ἴσως ἐκεῖ μάθετε ὅ,τι ἐπιθυμεῖτε. Ἄγωμεν.

Καὶ ἀπῆλθον.

Θ' Ἐπισκέψεις.

Εἰσῆλθον εἰς πλοῦσιον προθάλαμον. Ὁ χορδιστής ἀνέβη τρέχων τὴν ταπητόστρωτον κλίμακα, διελθὼν πρὸ τοῦ ἐν στολῇ θυρωροῦ, ὅστις τὸν ἀφῆκε ν' ἀναβῆ, ὡς ἤθελεν ἀφήσει κυνάριον, οὐδέλωσ προσέξας εἰς πρόσωπον τόσῳ ἄσημον. Τὸν Σούλτζ ὁμως δὲν ἀφῆκε νὰ προβῆ.

— Ποῖος σὰς στέλλει; ἔχετε γράμμα; Ἡ δουκίσσα χωρὶς συστατικὰ δὲν δέχεται ζητιάνους! Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Σούλτζ ἐξήστραψαν.

— Ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω τὴν δουκίσσαν ὡς παιλαῖος γνώριμος, καὶ ὄχι ὡς ἐπάιτης. Ἀναγγείλατε τὸν Κάρολον Σούλτζ, μουσικὸν ἐκ Βιέννης.

Ὁ θυρωρὸς τὸν ἠτένισε μετὰ δυσπιστίας καὶ ἀνέβη βραδέως τὴν κλίμακα. Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν παρεκάλεσαν τὸν Σούλτζ νὰ εἰσέλθῃ.

Ἡ δουκίσσα ἐκάθητο ἐντὸς δωματίου, τοῦ ὁποίου τοὺς τοίχους ἐκάλυπτε κυανοῦν μετάξινον ὕφασμα, πρὸ τῆς ἐστίας. Πρὸς τὰ δεξιὰ ἕστατο τράπεζα ἣν ἐκάλυπτε πληθὺς ἐγγράφων.

— Κύριε Σούλτζ! εἶπε μὴ μεταβαλοῦσα τὴν παγετώδη τοῦ προσώπου της ἐκφρασιν· χαίρω

ὅτι σὰς βλέπω. Καθήσατε. Εἰς τί χρεωστῶ τὴν εὐχαρίστησιν τῆς ἐπισκέψεώς σας;—Ἐλαβα τὴν τόλμην, δούκισσα, νὰ σὰς ἀνησυχίσω, γνωρίζων τὴν διηνεκῆ πρὸς τὴν μουσικὴν κλίσιν σας. . . —Πρὸς τὴν μουσικὴν; Ναί, ἀγαπῶ τὴν μουσικὴν, ἀλλὰ καιρὸν τῶρα δὲν ἔχω νὰ σκέπτομαι περὶ αὐτῆς· τὸ ἐσπέρας χρεωστῶ νὰ ἐξέρχωμαι, τὸ πρῶτ' δὲ ἐνασχολοῦμαι περὶ διαφόρων ὑποθέσεων. Οἱ ἀσθενεῖς καὶ τὰ ὄρφανὰ μὲ βαρύνουν εἰς βαθμὸν ἀνυπόφορον καὶ μοῦ ἀφαιροῦν ὅλον τὸν καιρὸν, πλὴν τί νὰ γείνη!

Παράδοχος εὐεργετικότης διενοήθη ὁ Σούλτζ.

— Εἰς τί δύναμαι νὰ σὰς φανῶ χρήσιμος; ἐπανελάβην ἡ δούκισσα. —Μὲ συμβουλεύουν νὰ δώσω μίαν πρωτῆν συναυλίαν, καὶ ἤλπισα, δούκισσα, ὅτι ὑμεῖς χάριν τῆς προτέρης πρὸς ἐμὲ εὐνοίας σας, δὲν θέλετε μ' ἀρνηθῆ τὴν αἴθουσάν σας.

Ἡ δούκισσα συνωφρυνώθη ἐλαφρῶς, ἀλλ' ἀπήντησε μὲ τὴν ψυχράν της εὐγένειαν.

— Ὅφειλν νὰ σὰς ὁμολογήσω ὅτι ποτὲ δὲν ἐδέχθην ἀπὸ κανένα τοιοῦτου εἶδους αἰτήσεις, ἀλλ' εἰς ὑμᾶς, παλαιὸν γνώριμον, δὲν δύναμαι ν' ἀρνηθῶ. Ἡ αἴθουσα, τὴν ἐρχομένην ἐβδομάδα εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν σας.

Ἡ δούκισσα ἐσήμηνε· εἰσῆλθεν ὑπηρετῆς.

— Διατάξατε τὸν ἀνυπόφορον αὐτὸν χορδιστὴν νὰ παύσῃ, καὶ νὰ ἐρχεται ὅταν ἐγὼ λείπω. Τῶρα εἶμαι ἐνησχολημένη, καὶ ἐκτὸς τῆς δουκίσσης Βαρδάρης Βασιλιεβνας, δὲν δέχομαι κανένα.

Ὁ Σούλτζ ἠγέρθη. Ἐπεθύμει νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τῆς Ἐρρίεττης, πλὴν δὲν ἐτόλμα. Ἡ δούκισσα διὰ τῆς σιωπῆς αὐτῆς τῷ ἐδείκνυε τὴν θύραν· ὁ νέος τὸ ἤσθάνθη, ἐζήτησε συγγνώμην, νύχαιρῃσεν καὶ ἀπῆλθε.

Εἰς τὸν προθάλαμον εὗρε προσμένοντα τὸν χορδιστὴν.

— Σὰς ἐδόθη ἡ αἴθουσα; ἠρώτησε. —Μοὶ ἐδόθη, ἀπήντησε μετὰ τόνου ζοφεροῦ ὁ Σούλτζ.

— Λοιπὸν ἀς ἀπάγωμεν τῶρα νὰ ἴδωμεν τοὺς μουσικοὺς οἵτινες θὰ λάβουν μέρος εἰς τὴν συναυλίαν. Μόνος βέβαια δὲν κάμνετε τίποτε—

Ἄλλ' αὐτοὶ ὅλοι μὲ γνωρίζουν, καὶ ὅλοι ἠρνήθησαν νὰ μὲ συνδράμουν. —Μὴ φοβῆσθε, μὴ φοβῆσθε. Ἀκολουθεῖτέ με. » Ἐπεσεκέφθησαν τὸν πρῶτον βιολιστὴν, αὐτὸν ἐκεῖνον ὅστις πρὸ πάντων εἶχε φοβῆσαι τὸν Σούλτζ κατὰ τὴν πρώτην του ἀπόπειραν. Οὗτος φέρων κοιτωνίτην, ἐκάθητο ἐπὶ ἀναπαυτικῆς ἐδρας, καὶ μόλις ἀνεκινήθη ἰδὼν εἰσερχομένους ἀνθρώπους. Τὸ στόμα του συνεσφίγη ἐν ἀρνητικῷ μορρασμῷ, ἐπὶ δὲ τῶν χειλέων του ἐπλανήθη ἡ φράσις· τί ἐπιθυμεῖτε; —Ἐρχόμεθα ἀπὸ τῆς δουκίσσης Γ. . . εἶπεν ἀφελῶς ὁ χορδιστής.

Ὁ βιολιστής ἐγένετο εὐγενέστερος καὶ τοὺς παρεκάλεσε νὰ καθήσωνιν.

Ἡ δούκισσα Γ. . . ἐπανελάβην ὁ χορδιστής ἐπιθυμῆ ἀφεύκτως νὰ δώσῃ ὁ φίλος μου Κάρο-

λος Σούλτζ πρωτῆν συναυλίαν εἰς τὴν αἴθουσάν της.

Ὁ μουσικὸς ἐμειδίασε πρὸς τὸν Σούλτζ.

— Ἡ δούκισσα Γ. . . ἐγνωρίζε τὸν φίλον μου, Κάρολον Σούλτζ εἰς Βιέννην ὅπου ἔχατε μεγάλην ὑπόληψιν ὡς μουσικός.

— Πραγματικῶς. —Ἡ δούκισσα Γ. . . θὰ εὐχαριστήθῃ πολὺ ἂν λάβετε μέρος καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν συναυλίαν, ἥτις θὰ δοθῇ εἰς τὴν αἴθουσάν της, ἡ ὁποία εἶναι πολὺ κατάλληλος εἰς μουσικὰς συμφωνίας. —Εἶμαι προθυμώτατος νὰ σὰς εὐχαριστήσω, κύριε Σούλτζ.

Ὁ Σούλτζ ἐσιόπα· εἶχε ἦθος μάρτυρος.

— Καὶ ἐγὼ ἐπίσης, εἶπεν ὁ βιολιστής, σκοπεύω νὰ δώσω μίαν συναυλίαν, ἐλπίζω δὲ ὅτι ὁ Κ. Σούλτζ θὰ μὲ κάμῃ τὴν τιμὴν νὰ λάβῃ μέρος. —Εὐχαρίστως, ἀπήντησεν ὁ Σούλτζ.

ἠγέρθησαν. Ὁ μουσικὸς τοὺς συνάδευσε μὲχρι τῆς θύρας ταπεινῶς προκαλίαν.

Τῆς δουκίσσης ἡ προστασία ἦτο ὁ σκοπὸς ὅλων τῶν εὐχῶν του· ἀλλ' ἀφ' οὗτου ἡ δούκισσα, ἀφήσασα τὴν μουσικὴν, ἐγένετο φιλόπτωχος, ἀπώλεσε τὴν ἐλπίδα τῆς ἰσχυρᾶς ταύτης ὑποστηρίξεως. Ἦδη ἡ ὁδὸς ἦτο ἀνοικτὴ ὁ βιολιστής ἐθριαμβεύει.

Ὅτε ἐξῆλθον, ὁ Σούλτζ ἠλεγξε τὸν χορδιστὴν.

— Πτωχέ μου! ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, εἶσαι ἀρνίον ἐν μέσῳ λύκων· θέλεις πρόοδον; ἀπόβαλε τὴν συνείδησιν. —Καὶ πῶς λοιπόν, εἶπεν ὁ μουσικός, ζῶμεν ἄρά γε εἰς αἰῶνα τοσοῦτ' ἀνεφάρμενον, ὥστε πλὴν τῆς φιλαυτίας, ἄλλο αἰσθημα δὲν ὑπάρχει; κάμμια ἄλλη, ἔστω καὶ ἀκουσία, εὐγενὴς ὁρμή; Πάντες ἄρά γε εἶναι περιφρονητέοι καὶ χαμερπεῖς;

Μηχανικῶς ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιον ἐν ᾧ εὕρισκετο ἡ ταμβακοθήκη, τὸ δῶρον τοῦ Μύλλερ. Τὴν ἐξήγαγε, τὴν ἐθεώρησε καὶ ἠσθάνθη τὴν ψυχὴν ἐλαφροτέραν.

Γ' Ἡ συναυλία.

Μετά τινος ἡμέρας οἱ ἐν Πετροπόλει περιεργοὶ ἀνεγίνωσκον τὴν ἐπομένην ἀγγελίαν·

«Ἀδεία τῆς Ἀρχῆς, τὴν τετάρτην, 16 Ἀπριλίου, ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ἐκλαμπροτάτης δουκίσσης Α. Η. Γ. . . ὁ Κάρολος Σούλτζ, κλειδοκυμβαλιστής ἐκ Βιέννης, θὰ λάβῃ τὴν τιμὴν νὰ δώσῃ μεγάλην φωνητικὴν καὶ θεατικὴν συναυλίαν. Τιμὴ εἰσιτηρίου ρούβλια 10.»

Τὴν τιμὴν ὄρισεν ὁ χορδιστής παρὰ τὴν γνώμην τοῦ Σούλτζ εὕρισκοντος αὐτὴν ὑπερβολικὴν· ἀλλ' ὁ πρῶτος ἐβεβαίωτο ὅτι ἐκ τῆς τιμῆς τῶν εἰσιτηρίων συμπεραίνεται ἡ ἀξία τοῦ τεχνίτου, καὶ διὰ τοῦτο δὲν συμφέρει νὰ ὀρισθῇ τιμὴ κατωτέρα.

Ἦλθεν ἡ τετάρτη. Ἡ αἴθουσα εἶχε καθαρισθῆ, τὰ καθίσματα ἦσαν παρατεταγμένα κατὰ τὸ σύνθημα. Δύο ὄραι ἐσήμησαν, ὁ δὲ Σούλτζ εἰς τὸ πλησίον δωματίον ἀνέμενε τὴν σειρὰν του, ὅπως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ κοινῆ. Ἄλλ' ἦτο ὀλιγάριθμον τὸ σεβαστὸν κοινόν. Ὀλίγοι ἐρα-

σταί τῆς μουσικῆς, νεάνιδές τινες κρούουσαι πικρὰ κλειδοκώμβαλον, τρεῖς τέσσαρες νέοι καλλωπισταί μὴ ἔχοντες πῶς νὰ διέλθωσι τὴν πρῶταν· ἐν τῇ δευτέρᾳ σειρᾷ μία κυρία φοροῦσα πιλιδίον ῥοδόχρου καὶ παρ' αὐτὴν ἀνθρωπάριον πεφυσωμένον, φέρον κυανᾷ δίοπτρα· ἐν τῇ πέμπτῃ σειρᾷ ἡ Μαρία Κάρλοβνα φοροῦσα τὸν κεκρύφαλον μετὰ τῶν κυανῶν κοσμήτων, πλησίον τῆς δὲ ὁ σύζυγός τῆς· ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ ὁ γνωστός ἡμῖν σπουδαστὴς ὁ φίλος τοῦ Σούλτζ. Προσθέσατε εἰς τοὺς ἀνωτέρω εἰκοσάδα ἀνθρώπων, ἀγνωστων μὲν ὑμῖν, ἀλλὰ τοὺς ὁποίους βλέπετε φοιτῶντας πανταχοῦ, ἡ ἐξ ἰδίας εὐχαριστήσεως ἡ ἐξ ὑποχρεώσεως, καὶ ὁ κατάλογος ἔσται πλήρης. Ἐν συνόλῳ θὰ ἴρηθιμι τις ἕως ἐξήκοντα ἀκροατάς. Ἡ δούκισσα διέπρεπε κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, διὰ τῆς ἀπουσίας τῆς. Εἶχε λάβει ἐξ εἰσιτηρίᾳ, ἐζήτησε δὲ νὰ τῇ συγχωρηθῶσι, προφασίζομένη τὸ κατεπείγον ὑποθέσεων τινων.

Ὁ χορδιστὴς ἠτοιμάσεν τὸ κλειδοκώμβαλον καὶ ἀπεσύρθη. Τότε ἐράνη ὁ Σούλτζ, τὸ δὲ σεβαστὸν κοινόν, ὡς ἔθος, ἐχειροκρότησεν. Ὁ Σούλτζ προῦχώρησε καὶ ἠτοιμάζετο νὰ προσκλίνῃ, ἀλλ' αἴφνης ἔμεινε προσηλωμένος εἰς τὴν θέσιν του. Τὸ βλέμμα του εἶχε συναντηθῆ μετὰ τοῦ βλέμματος τῆς κυρίας τοῦ ῥοδόχρου πιλιδίου καὶ παγετῶδες ψῦχος διέτρεξε τὰς φλέδας του, ἡσθάνθη δὲ τὸ αἷμα του σπρῆυξαν εἰς τὴν κεφαλὴν. Εἶχεν ἀναγνωρίσει τὴν Ἑρρίετταν καὶ παρ' αὐτὴν εἶδε καθήμενον ἄνδρα φέροντα κυανᾷ δίοπτρα καὶ μοθηρῶς μειδιῶντα. Ἡ Ἑρρίεττα ἦτο ἡσυχος· οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου τῆς δὲν ἠλλοιώθησαν, μόνον τὸ κάτω χεῖλος αὐτῆς ἐφαίνετο τρέμον σπασμωδικῶς. Τὸ κοινὸν περιέμενον, ὁ χορδιστὴς ἔδρανε, ἡ δὲ Μαρία Κάρλοβνα ἀνεκινήθη ἐπὶ τῆς ἔδρας τῆς. Ὁ σπουδαστὴς ἔσταυροκοπήθη.

Ἐπὶ τέλους ὁ Σούλτζ προσκλίνας, ἐκαθέσθη μηχανικῶς πρὸ τοῦ κλειδοκώμβου. Αἱ χεῖρές του ἔτρομενον, αἱ ἰδέαι του ἦσαν τεταραγμέναι. Ἐκυμβάλιζεν ἀρρυθμῶς καὶ ψυχρῶς, εἰς ἓν μέρος μάλιστα προφανῶς ἐσφάλη. Ὁ βιολιστὴς ἐμειδιάσεν, ὁ παίζων τὸν βαρύαλον ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν, κύριός τις ἐξέφρασε μεγαλοφῶνως τὴν δυσἀρέσκειαν αὐτοῦ, δύο δὲ νέοι ἐξῆλθον τῆς αἰθούσης.

Τὸ ὄνομα τοῦ Σούλτζ ὡς μουσικοῦ, ἀπόλετο διὰ παντός ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Ἡ συμφωνία ἐν τούτοις ἐξηκολούθει. Ἡ μονομέλεια τοῦ τετραχόρδου μετὰ κωδωνίσκων ἐπέτυχε πληρέστατα. Οἱ ἄοιδοὶ ἔψαλον, κατὰ τὸ σύνθηες, παραφῶνως, ἀλλ' ὡς γνωστοὺς τὸ κοινὸν τοὺς εἶχε συνειθίσει καὶ τοὺς συνάδευσε διὰ χειροκροτήσεων. Ὁ Σούλτζ ἤρχισε τὴν συμφωνίαν τοῦ Μένδελσον. Ἡ παθητικὴ μουσικὴ τοῦ Ἑβραίου συνεφάνει πληρέστατα πρὸς τὴν θεελλώδη τῆς ψυχῆς του κατάστασιν. Ἀγρία τις καὶ

ἀπελπιστικὴ ἔμπνευσις τὸν κατέλαβεν αἴφνης, καὶ ἔπαιξε μετ' εὐγλωττίας καὶ λαμπρότητος. Δυστυχῶς τὸ σεβαστὸν κοινὸν δὲν εἶχε καιρὸν νὰ ἀκούῃ· τὰ καθίσματα μετεκινήθησαν· τὸ μὲ τὰς κυανᾷς δίοπτρας ἀνθρωπάριον ἠγέρθη μετὰ τῆς Ἑρρίεττης, πάντες δὲ ἀπεσύροντο ἤδη.

Ὅτε τὸ ὄργανον εἶχεν ἀπ' ὄψεσι τὸν τελευταῖόν του ἦχον, ἡ αἴθουσα ἦτο κενή, τρεῖς δὲ ἄνδρες μόνον ἐχειροκρότησαν· ὁ χορδιστὴς, ὁ Μύλλερ καὶ ὁ σπουδαστὴς. Οὗτοι ἐκύκλωσαν τὸν δυστυχῆ μουσικὸν ἵνα τὸν παρηγορήσωσι.

Ὁ Σούλτζ τοὺς εὐχαρίστησε σιωπῶν, ἀπῆλθε μετὰ τοῦ σπουδαστοῦ, καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὑπερφῶν του, ἐρρίφη ἐπὶ τῆς πενιχρᾶς του κλίνης. Τὰ μέλη του ἔτρομενον ἐκ τοῦ πυρετοῦ· ἡ ψυχὴ του εἶχε πληγῆ θανασίμως.

Διῆλθε τὴν νύκτα φρικώδη, ἐν ἀναισθησίᾳ καὶ λήρῳ.

Τὴν ἐπιούσαν, ὅτε συνῆλθεν, ὁ σπουδαστὴς ἐκάθητο παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν του κρατῶν εἰς χεῖρας ἐπιστολήν. Ἐπιστολὴν τῆς Ἑρρίεττης.

ΙΑ' Ἡ ἐπιστολὴ.

«Σύγγνωτέ μοι, Κάρολε, μὴ με περιφρονῆτε, μὴ με καταράσθε! Εἶμαι ὑπανδρος, πλὴν καὶ ἐνθυμοῦμαι ὅτι ὠρίσθη νὰ γείνω ὑμετέρα. Εἶμαι ὑπανδρος, καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ σᾶς γράψω, καὶ ὁμως ἰδοὺ σᾶς γράφω.

»Ἡλιζα νὰ σᾶς ἴδω ἀπᾶξ ἔτι ἐν τῇ ζωῇ εὐτυχῆ, ἐνδοξον. Ὡ! τότε δὲν θὰ ἠκούετε τὴν φωνήν μου! Τὸ μεγαλεῖόν σας θὰ ἐπέχεεν ἀρκετὴν εὐδαιμονίαν καὶ παρηγορίαν ἐφ' ὅλης τῆς οἰκτρᾶς μου ζωῆς.

»Ἄλλ' ἰδοὺ σᾶς ἐπανευρίσκω μεμονωμένον, οἰκτρὸν, ἀλλόκοτον. Οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου σας ἠλλοιώθησαν ἐκ τῶν παθημάτων. Ἡ πτωχὴ μου γυναικεία καρδία συνετρίβη. Εἶδον, ἐνόησα ὅτι μ' ἐνθυμείσθε εἰσέτι, ὅτι ἡ ἀστασία μου σᾶς κατέπληξεν εἰς τρόπον τρομερόν, καὶ ἀπεφάσισα νὰ δικαιολογηθῶ ἐνώπιόν σας. Ὁ ὕψιστος ἄς με συγχωρήσῃ.

»Σᾶς εἶναι γνωστόν, Κάρολε, ὅτι ἐγὼ ἤμην νέα πτωχὴ, ὄρφανὴ ἐν τῷ κόσμῳ. Ἡ θεία μου, παρὰ τῇ ὁποίᾳ ἐζῶν, εἶχεν ἰδικὰ τῆς τέκνα, ἐγὼ δὲ ἤμην περιττὴ εἰς τὸν οἶκόν τῆς, ἐπειδὴ δὲ ἦτο μᾶλλον πτωχὴ, εἰς αὐτὴν ἐγὼ ἤμην δυσἀρεστόν τι, ἐνθυμίζον περιττὸν φόρεμα, περιττὸν φαγητόν, πικρὰ τέλος ἀνάμνησις τῆς ἀπωλείας ἀδελφοῦ. Ἡ θεία ἦτο εἰς ἐμέ, οὕτως εἶπεῖν, κακοθύλως καλὴ· δὲν μ' ἔλεγε μὲν ὅτι τῇ ἤμην βᾶρος, ἀλλὰ διαφοροτρόπως μ' ἔδιδε νὰ τὸ ἐνοήσω. Ἡ θέσις μου ἦτο τόσῳ μᾶλλον πικροτέρα, καθόσον δὲν εἶχα δικαίωμα νὰ ὀνομαζώμαι δυστυχῆς.

»Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην συνέβη, ἡ δούκισσα Γ... νὰ ζητῆ μίαν ἀκόλουθον, καὶ ἡ θεία προθύμως μὲ παρεχώρησεν. Ὅθεν μετέβην ἀμέσως παρὰ τῇ προστάτιδι μου, ἥτις μὲ ὑπεδέχθη ἀξίολο-

γα, με υπέσχεθη μιλία ὅσα καὶ με παρέλαβε συν-
ουδιπόρον της.

»Εἰς Βιέννην συνηνητήθημεν, Κάρολε, καὶ ἐνόη-
σαμεν ἀλλήλους. Ἡ ἐποχὴ ἐκείνη μένει ἀνεξά-
λειπτος ἐν τῇ μνήμῃ μου, εἶναι εἰς ἐμέ ἱερά! Μετὰ
τον χωρισμόν μας, διηγήθην τὰ πάντα πρὸς τὴν
δούκισσαν, καὶ τοὺς ὄρκους ἡμῶν καὶ τὰς ἐλπί-
δας. Ἡ δούκισσα ἐμειδίασε. Δύο ἔτη παρήλθον,
καὶ ἐπανήλθουμεν εἰς Ῥωσίαν. Ἡ δούκισσα ἐξήρ-
χτο καθ' ἑκάστην, πλὴν εἶδον ὅτι εἶχε παραδό-
ξως μεταβληθῆ. Ἐφαίνετο ψυχρὰ πρὸς τὴν μου-
σικὴν, ἀπαθὴς πρὸς τὴν ζωγραφικὴν καὶ εἶχεν
ἐντελῶς ἀλλάξει τὸν κύκλον τῶν γνωρίμων της.
Ἐπὶ τέλους ὁ πρὸς τὴν τέχνην ἔρωσ της παν-
τάπασιν ἐξηλείφθη, τότε δὲ μόνον ἀνεκάλυψα
ὅτι ὑπεκρίνετο, ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη ἐστερεῖτο παν-
τὸς ἀληθοῦς αἰσθημάτων, καὶ ὅτι τὰ πάντα ἐν
αὐτῇ ἐβασίζοντο ἐπὶ κοσμικῶν ὑπολογισμῶν.
Ἦτο τότε ὁ συρμός τοῦ εὐεργετεῖν, καὶ ἡ δού-
κισσα ἀμέσως ἐσκέφθη ὅτι ἡ ἐκ τούτου δόξα εἰς
τὴν ἡλικίαν της ἤρμοζε πολὺ μᾶλλον ἢ ἡ δόξα
Ἀσπασίας, ἣτις συνοδεύεται πάντοτε ὑπὸ τι-
νος προσπεποιημένου καὶ θεατρικοῦ. Εἶναι, ἐν-
θυμούμαι, οἱ ἴδιοι της λόγοι.

»Τότε ἐκλείπε τὴν θύραν της εἰς πάντας τοὺς
καλλιτέχνους, οἵτινες ἤλπιζον εἰς αὐτήν, ὁ δὲ
προβλάμῳς της ἐπληρώθη ἐπαϊτῶν, οὓς τῇ ἀπέ-
στελλον δούλες καὶ κόμητες ὡς τρόπαια τῆς
εὐεργετικότητός της. Πλὴν καὶ ἡ εὐεργετικότης
αὐτῆς ἦτο προσποιήσις, ὡς προσποιήσις ἦτο καὶ
ὁ πρὸς τὸ καλὸν ἔρωσ της.

»Ἐγὼ δὲν τῇ ἤμην τοῦ λοιποῦ ἀναγκαῖα. Ἡ-
μέραν τινὰ με προσεκάλεσε καὶ μ' ἐργαστοποίη-
σαν ὅτι ὁ κύριος Θεοδωρέγγος ζητεῖ τὴν χεῖρά
μου. Ἐγὼ ἀποφασιστικῶς ἤρνῆθην, ἡ δούκισσα
δὲ δυσηρεστήθη εἰς ἄκρον, ὠμίλησε περὶ ὑμῶν
μετὰ περιφρονήσεως καὶ ἐπήνεσε τὰ πλούτη τοῦ
κυρίου Θεοδωρέγγου. Τότε ἐνόησα τὸν ἄμετρον
ἐγωϊσμόν της ψυχῆς ἐκείνης.

»Δὲν σὰς ἔκαμα λόγον ἀκόμη, Κάρολε, περὶ
τοῦ υἱοῦ τῆς δούκισσης. Αὐτὸς ἦτο ἄνθρωπος
τοῦ κόσμου, καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως,
γνωρίζων πάντοτε τὰ τελευταῖα νέα, μέγας τε-
χνίτης εἰς τὸ χορεύειν καὶ ὑποκρίνεσθαι... Ἐκ
τῶν νέων ἐκείνων, ὧν βροῖθουσιν αἱ μεγάλαι πό-
λεις. Τώρα εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀλλοδαπήν.

»Μίαν ἡμέραν, Κάρολε, μίαν ἡμέραν... δὲν
δύναμαι ἄνευ αἰσχύνης ν' ἀναπολήσω τὴν στιγ-
μὴν ἐκείνην... μοὶ ἐξωμολογήθη τὸν προσπε-
ποιημένον ἔρωτά του. Μοὶ προσέφερε τὴν καρδίαν
του, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν χεῖρά του.

»Ἐλασινολόγησα ἐμὰν τὴν ἔλλαυσα τὴν ἐλεει-
νὴν θέσιν ἔνεκα τῆς ὁποίας ἤμην ὑποκειμένη εἰς
τοιαύτας ἄνσεις. Καὶ πραγματικῶς τί ἤμην;...
ὀλίγον τι ἄνευ θαλασσιπόλου, μίαν κοίτλα, ἣν
ἠδύνατό τις νὰ μεταχειρισθῆ κατὰ τὸ δοκοῦν διὰ
τοῦτό μ' ἔτρεφον καὶ μ' ἐνέδουον ἐνίστα με ἀποφόρα.

»Ἡ δούκισσά μ' ἐκάλεσε καὶ μ' ἐφόρτωσεν ἐ-
πιπλήξεις.

»Ἐξέσω, εἶπε, διατὶ ἀποκρούετε τόσῳ λαμ-
πρὸν συνουκίσιον· ὁ σκοπὸς σας εἶναι νὰ ἐμπλέ-
ξετε τὸν υἱόν μου εἰς τὰ δίκτυά σας, θέλετε νὰ
γεῖνητε σύζυγός του. Ὁ ἴδιος μὲ τὸ ὁμολόγησε.
Δὲν ἐντρέπεσθε νὰ μὲ ἀνταμειβετε μὲ τόσῳ ἀ-
χαριστίαν, ἐφ' ἐγὼ, ἐπαίτιδα, σας ἐπήρα ἀπὸ
τὸν δρόμον;...»

»ὦ! τότε, σύγγνωτε, Κάρολε, ἀπεφάσισα
νὰ ὑπακούσω... Ὁ Θεοδωρέγγος προσκλήθεις ἐ-
παρουσιάσθη.

»Ἐμείνα μετ' αὐτοῦ μόνη.

»Ἄν ἐπιθυμῆτε, τῷ εἶπον, γίνομαι σύζυγός
σας, ἀλλὰ δὲν σὰς ἀγαπῶ· ἀγαπῶ ἄλλον, τὸν
Κάρολον Σούλτζ.

»Αὐτὰ δὲν λέγονται εἰς τοὺς συζύγους, ἀπε-
κρίθη γελῶν ἐκεῖνος.

»Δὲν ἐπεθύμουν νὰ σας ἀπατήσω... Ὁὰ σας
εἶμαι πιστὴ... ἀλλὰ μὴ ἀπαιτεῖτε παρ' ἐμοῦ
ἔρωτα.

»Μ' ἐθεώρησε, Κάρολε, καὶ δὲν μ' ἐνόησε. ὦ!
τοῦτο ἦτο δι' ἐμὲ παρηγορία, διότι ἐπέισθην ὅτι
αἱ ψυχαὶ μας δὲν θὰ εἶχον ποτὲ τίποτε κοινὸν
μεταξὺ των.

»Οὗτος μὲν εἶχεν ἀνάγκην τῆς προστασίας
τῆς δούκισσης, ἡ δὲ δούκισσα ἐζήτει ν' ἀπαλ-
λαχθῆ περιττῆς ἀκολουθού.

»Καὶ ἰδοὺ πῶς ἔγεινα σύζυγος τοῦ Θεοδω-
ρέγγου!

»Κάρολε, συγγωρήσατέ μοι, μὴ με καταρά-
σθε. Τὸ βλέπετε ὁ ἴδιος μ' ἐβρίσταν ἀνυπεράστι-
στον εἰς τὴν ἄβυσσον τοῦ μεγάλου κόσμου ὅπου
ἐπικρατεῖ ἡ ὑπόκρισις καὶ ὁ ἐγωϊσμός. Ὁ ἐγωϊ-
σμός καὶ ἡ ὑπόκρισις μὲ κατέβαλον. Πταίω ἄρα
γε; Μὴ καταράσθε τὴν Ἐβρίετταν, Κάρολε, συγ-
γνώμην.

IB' Ὁλίγοις δέδοται.

Τῇ ἐπαύριον ἡ Ἐβρίεττα ἔλαβε τὴν ἐπομένην
ἀπόκρισιν εἰς τὴν ἐπιστολήν της.

«Ἐβρίεττα! ἤμην εἰς τὸ χεῖλος τοῦ τάφου·
διατὶ μ' ἐρατήσατε; Πρὸς τί αἱ ἀναμνήσεις;
Αὐταὶ εἶναι εἰρωνεῖα ἀπέναντι τοῦ ἐνεστώτος.
Λησμονήσατέ με! Δὲν εἶμαι τώρα ὅτι ἤμην πρό-
τερον· δὲν ὀὰ με ἀναγνωρίσετε. Τώρα εἶμαι ἐ-
παίτης, ἐντελῶς ἐπαίτης· μὲ λείπουσιν ὀλοτε-
λῶς καὶ κατάστασις καὶ ἠθικὴ δύναμις καὶ ἰδέα
καὶ αἴσθημα. Ἐλα μόνον θησαυρὸν φυλάττω εἰ-
σέτι ἐν τῇ καρδίᾳ μου,—τὸν πρὸς ὑμᾶς ἔρωτά
μου, ὃ Ἐβρίεττα μου, τὴν πρὸς σὲ ἐνθερμόν μου
ἀγάπην, ὃ φιλετάτη μνηστή. Μετὰ τοῦ ἔρωτος
τούτου θὰ καταβῶ εἰς τὸν τάφον... Ὅσονούπω
ἄρχεται νέα ζωὴ, ἐν ἣ αἱ ἡμέτεροι ὑπάρξεις ἀ-
ποτελέσουσιν ὁμοῦ μίαν ἡλιακὴν ἀκτίνα, τότε
ἐσόμεθα εὐτυχεῖς... Χαῖρε!»

Ἡ Ἐβρίεττα ἦτο γυνὴ. Ὅσω μᾶλλον ἤσ' ἄνετο
τὸν Κάρολον οἰκτρὸν καὶ ἀπεγνωσμένον, τόσω

πλέον ἀσήμαντοι τῇ ἐφαινοῦτο οἱ περὶ εὐπρεπείας κοινωνικοὶ κανόνες, τόσῳ βαθύτερον ἐρρίζουτο ἐν αὐτῇ ἡ ἰδέα τοῦ νὰ παρηγορήσῃ τὸν δυστυχῆ. Ὄθεν μὲ χεῖρα τρέμουσαν ἐρρίψεν ἐπὶ τοῦ χάρτου τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις :

«Αὐριον τὸ ἐσπέρας, εἰς τὰς ὀκτὼ σὰς προσμένω».

Πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἦσαν ἀμφότεροι τοσοῦτω νέοι, πρὸ ὀλίγου ἀκόμη ἐκάθητο πλησίον ἀλλήλων, πλήρεις πίστεως εἰς τὸ μέλλον! . . . πλὴν τώρα τὸ πᾶν δι' αὐτοὺς μετεβλήθη. Ἡ Ἐρρίεττα ἦτο ὑπανδρος· ὁ δὲ Σουλτζ διήλθε δι' ὄλων τῶν βαθμίδων τῶν ἀπογοητεύσεων τοῦ καλλιτέχνου. Τὰ εἰδωλά του εἶχον καταπέσει εἰς κόριν. Ἦδη ἀνέμενε τὴν συνέντευξιν μετὰ χαρᾶς ἅμα καὶ φόβου.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔβρεχε ῥαγδαίως, ὁ δὲ Σουλτζ περιτυλιχθεὶς διὰ μανδύου, ἔκρουε τὴν ὀγδόην ὥραν, τὴν θύραν τοῦ Θεοδωρέγκου. Ἡ θύρα ἀνοίγεται, καὶ ἡ Ἐρρίεττα ἐφάνη ἐνώπιόν του. Αἱ καρδίαι των ἐπάλλετο σφοδρῶς, καὶ δὲν ἐτόλμων νὰ ἀτενίσωσιν ἀλλήλους.

Σιωπῶντες εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς.

— Συγγνώμην! εἶπε τέλος ἡ Ἐρρίεττα.— Ὑμεῖς ζητεῖτε συγγνώμην! ἀπάντησε ταπεινῇ τῇ φωνῇ ὁ δυστυχῆς μουσικός· καὶ τί δικαίωμα ἔχω νὰ σὰς ἐλέγξω; μήπως ἐγὼ ἐτήρησα τὴν ὑπόσχεσίν μου; Μήπως κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὤφειλα νὰ παρουσιασθῶ ἵνα ζητήσω τὴν χεῖρά σας; Εἶμαι ἐπαίτης, ἐπαίτης, σὰς ἐπαναλέγω ὅτι εἶμαι ἐπαίτης! Δότε μοι ἐλεημοσύνην καὶ διώξατέ με. . .

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Ἐρρίεττης ἐπληρώθησαν δακρύων.

— Εἶσθε ἄδικος, εἶπεν, εἶσθε σκληρὸς πρὸς ἐμέ!—Σὰς λέγω ὅτι εἶμαι ἐπαίτης, ἐξηκολούθησεν ὁ Σουλτζ, σὰς λέγω ὅτι εἶμαι ἐπαίτης. Διδάσκω τὸ ἀλφάβητον παιδία, διασκεδάζω πτωχοὺς ἐργάτας, ψεύδομαι καὶ προσκυνῶ ἐνῶ μὲ τύπτουν. . . Σὰς λέγω ὅτι εἶμαι ἐπαίτης. . .

— Ἄλλοτε δὲν σὰς κατέβαλλεν ἡ συμφορὰ.— Ναί, τοιοῦτος ἦμην ἄλλοτε, ὅτε πᾶν τὸ ὥραϊον εὕρισκον ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἡχώ. Τότε ἐπέταν ἐπὶ τῶν πτερυγῶν τῆς ποιήσεως εἰς θαυμάσιον κόσμον ὅπου τὰ πάντα ἦσαν φῶς καὶ ἀγνότης. Τώρα ἀπηύδησα· αἱ πτέρυγες ἐκάμθησαν καὶ κατέπεσα.—Μεῖνατε ἐπὶ γῆς, Κάρολε! Ἐνταῦθα θέλετε εὑρεῖ δυστυχῆ γυναῖκα, ἥτις δὲν ὑπέφερειν ὀλιγώτερα ὑμῶν, γυναῖκα ἥτις σὰς προσφέρει ἀντὶ τῶν παρελθόντων ὄνειρον, τὴν οὐρανίαν ἀνταμοιβὴν ὑψηλοῦ αἰσθηματος. Ὑμεῖς ἐνοεῖτε, Κάρολε, ὅτι δυναταὶ τὶς νὰ εὕρῃ ἱκανοποίησιν τῶν πόθων του εἰς αἰσθημα εὐγενές, καὶ οὐχὶ εἰς σχέσιν ἔνοχον. Ἐγὼ δὲν δύναμαι, οὔτε θέλω νὰ λησμονήσω τὸ καθῆκόν μου, ἐπιθυμοῦσα νὰ εἶμαι πάντοτε δι' ὑμᾶς ὡς τις φωτεινὴ ἔμ-

πνευσὶς καὶ νὰ σὰς φυλάξω δι' ἑμαυτὴν ὡς οὐράνιον παρηγορίαν.

Ὁ Σουλτζ σιωπηλῶς ἐγονυπέτησεν ἐνώπιόν της.

— Εἶμεθα, ἄρά γε, ἐπανέλαβεν ἡ Ἐρρίεττα, τοσοῦτον μικροὶ καὶ μηδαμινοί, ὥστε ὁ ἀπαθὴς ὑπολογισμὸς ἐνὸς ἀσυνειδήτου ὄντος νὰ δύναται ν' ἀποσπάσῃ ὅλην ἡμῶν τὴν εὐδαιμονίαν, πᾶσαν τὴν ἔνθερον ἡμῶν πίστιν; Ὁχι, μὴ ἔχετε αὐτὴν ἰδέαν. Ὅσον θέλει ἄς μᾶς δεσμεύῃ ὁ κόσμος μὲ τοὺς ἐξωτερικοὺς αὐτοῦ τύπους, ὅσον θέλει ἄς ἐπιθέτῃ ἐπὶ τῶν δυστυχῶν ἡμῶν γυναικῶν τὴν κηλίδα ξένου, μισητοῦ ὀνόματος· ἐν τῷ βᾶθει τῆς ἡμετέρας ψυχῆς ὑπολανθάνει τι ἱερὸν, ἐν ᾧ ἀδυνατεῖ νὰ εἰσδύσῃ τις, ἀνευ τῆς ἡμετέρας θελήσεως. Τὸ ἱερὸν τοῦτο εἶναι ἡμέτερον κτῆμα, εἶναι κόσμος εἰς ἡμᾶς ἀνήκων, ἐν ᾧ ζῶμεν μεμονωμένοι, φεύγουσαι τὸν θόρυβον τοῦ κόσμου καὶ τὴν ταραχὴν αὐτοῦ. Ἄνευ ἡμῶν αὐτῶν οὐδεὶς δύναται νὰ διαθέσῃ κατὰ βούλησιν τὸ ἱερὸν τοῦτο οὔτε νὰ τὸ ἀποσπάσῃ ἀφ' ἡμῶν. Σεῖς, Κάρολε, τὸ ἐνοεῖτε τοῦτο, διότι εἰς τὴν ἐπιστολήν σας μὲ ἀπικαλεῖτε μνηστὴν ὑμῶν.

— Γεννηθῆτω τὸ θέλημά σας! εἶπε ταπεινῇ τῇ φωνῇ ὁ Κάρολος. Δι' ὑμῶν, ἴσως ὑποστηρίχθῃ εἰσέτι ἡ ὑπαρξίς μου. Ἥμην λίαν ἀσθενής, Ἐρρίεττα. Χθὲς μοὶ ἐφαινετο ὅτι αἱ ἰδέαι μου ἐταράσσοντο· αἴφνης μ' ἐπίεσε βᾶρος τι, καὶ παρὰδοξοὶ ὀπτασίαι περιεδιοῦντο ἐντὸς τῆς κεφαλῆς μου. Πλὴν πάντα ταῦτα διεσκέδασεν ἡ παρουσία σας, ὡς διασκεδάζουσι τὰ νέφη αἱ ἥλια καὶ ἀκτίνες. Μὴ ἀφαιρέσητε ἀπ' ἐμοῦ τὸν ἥλιόν μου, ἀλλ' ἄφετε νὰ θερμάνω δι' αὐτοῦ τὴν ψυχὴν μου! Ἄνευ ὑμῶν τὸ αἰσθάνομαι, δι' ἐμέ ζωὴ δὲν ὑπάρχει.— Ἐλθετε τὸ ἐσπέρας, ἀπεκρίθη ἡ Ἐρρίεττα, αὐριον, μεθαύριον καὶ καθ' ἑκάστην. Τὸ ἡμέτερον αἰσθημα ὀφείλει νὰ εἶναι πληρέστερον τῆς φιλίας, ἀνώτερον τῆς ἀγάπης. Τοῦτο ὀλίγιστοι θὰ ἐνόουν. Θέλομεν τηρήσει αὐτὸ ὡς ἀγιότητα, θέλετε;

Ὁ Σουλτζ ἔκλαιε καὶ ἐγάλα ὡς νήπιον. Ἠσθάνετο χαρὰν ἅμα καὶ θλίψιν. Ἠτένιζε τὴν Ἐρρίετταν καὶ τὴν ψυχὴν του ἐπλήρου πικρὰ τις εὐδαιμονία.

Οὕτω παρῆλθεν ὅλη ἡ ἐσπέρα.

II' Ὁ Κ. Θεοδωρέγκος.

Ἐν τῷ κόσμῳ ὑπάρχει ἰδιαιτέρα τις τάξις ἀνθρώπων· πανοῦργοι οὗτοι καὶ χαμερπεῖς, ὑπηρετήσαν ἄλλοτε εἰς μακρυνὰς ἐπαρχίας. Πῶς ὑπηρετήσαν καὶ τί ἐπραττον ἐν ταῖς ἐπαρχίαις κείναις, ἀγνωστον· γνωστὸν εἶναι μόνον ὅτι κατ' ἀρχὰς λαμβάνοντες μισθὸν δέκα ρουβλίων, ἐν τέλει ἀνεφάνησαν ἑκατομμυριοῦχοι. Μετὰ τὸν πλοῦτον δὲ οὕτως ἐντέχνως ἀποκτῶσι, παραιτοῦνται, διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον, τῆς ὑπηρεσίας, καὶ τίθενται ὑπὸ ἰσχυρὰν τινα προστασίαν, πρὸς ἀποφυγὴν πάσης δυσχεροῦς ἀναμνήσεως. Ἄς

ἐπὶ τὸ πλεῖστον νυμφεύονται τὰς ἀκολούθους νεάνιδας σημαντικῶν κυριῶν καὶ διαγούσι τοῦ λοιποῦ ζωῆν εὐδαιμόνα.

Ὁ σύζυγος τῆς Ἐρρίεττης ἀνῆκεν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν τάξιν ταύτην.

Γιὸς ἀρχαίου ὑπαλλήλικου, νεώτατος ἀκόμη, διωρίσθη γραφεὺς εἰς τὸ Ἐπαρχιακὸν Δικαστήριον τοῦ Α... Κατόπιν ἡ ἱκανότης του ἀνεπτύχθη ἐπὶ εὐρυτάτου σταδίου. Ἀπῆλθεν εἰς Σιθίριαν, ἐκεῖ δὲ ἐχρημάτισεν ἀλληλοδιαδόχως καὶ δικηγόρος καὶ σύμβουλος καὶ ἐντολοδόχος, ἐν τέλει δὲ ἐμπλεχθεὶς εἰς τινὰ ὑπόθεσιν ἧς ἔνεκα ἐμελλεν ἀφεύκτως νὰ καταδιωχθῆ ποινικῶς, ἔρριψε τὸ βῆρος ὅλον ἐπὶ τοῦ συνυπαλλήλου του καὶ προφασισθεὶς ἀσθένειαν, παρητήθη τῆς ὑπηρεσίας. Ὁ πλοῦτος εἶχεν ἀποκτηθῆ ἤδη τῶ ἐχρημαζόντο σχέσεις. Ἡ τύχη τὸν ἦνωσε μετὰ τῆς δουκίσσης, καὶ εἶδομεν πῶς ἐνυμφεύθη.

Ἀνθρώπος κατὰ τι λεπτότερος δὲν θὰ ἤρκειτο εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν ψυχρὰν διαγωγὴν τῆς συζύγου του· ἀλλ' ὁ Θεοδωρέγκος ἦτο τόσο ἀνυπότακτος, ὥστε δὲν προσεῖχεν εἰς τοιαῦτα μικρὰ πράγματα. Ἡ λαμπρότης τῶν ἰσχυρῶν τὸν κατεζάλισεν, ἀνέκφραστος δὲ ἦτο ἡ ἀγαλλίασις του ὡς ἐκεῖνος ἐν τῷ θεάτρῳ συνέβαινε νὰ κάθηται πλησίον στρατηγοῦ, ἢ κατὰ τὸ χαρτοπαίγιον πλησίον μεγιστᾶνος. Ἐπίτηδες εἶχε κατοικήσει δύο βήματα μακρὰν τῆς δουκίσσης, διότι καθ' ἐσπέραν ὡς εἶχεν ἀνάγκην τετάρτου, ἐτύγχανε τῆς τιμῆς νὰ παίξῃ χαρτὰ μετὰ τῆς ἐλαμπρότητός της, χωρὶς ποτέ, ἐννοεῖται, καὶ νὰ κερδαίνῃ, ἵνα μὴ ἀπωλέσῃ τὴν εὐνοίαν της. Ἡ Ἐρρίεττα δὲ τότε ἔμενε μόνη.

Ἀπὸ τίνος χρόνου ἦτο ὑπερφυχαριστημένος καὶ σοβαρός. Εἶχε διαπραγματευθῆ τὴν ἀγορὰν — βέβαια ἐπ' ὀνόματι τῆς γυναικὸς του, ὡς συνειθίζεται — ὡραίου κτήματος ἐν Μικρᾷ Ῥωσίᾳ αὐτοῦ ἐκεῖνου ἐν ᾧ ὁ πατὴρ του, πρὶν γείνη κυβερνητικὸς ὑπάλληλος, εἶχε διατελέσει ἀπλοῦς ὑπρέτης. Τὸ κτῆμα τοῦτο πρὸ πολλοῦ ἐπεθύμει ν' ἀποκτήσῃ, καὶ κατὰ τὴν δημοπρασίαν κατεκυροῦτο ἤδη ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἡ ἡμέρα τοῦ δευτέρου πλειστηριασμοῦ εἶχεν ὀρισθῆ. Ὁ Θεοδωρέγκος ὅσον τάχος ἐνδυθεὶς, ἐξῆλθεν εἰς τὸν προθάλαμον, ἔρριψεν ἐπ' ὤμων μᾶλλον ἐπενδύτην καὶ ἠθέλησε νὰ φορέσῃ τὰς πηλοβατίδας.

— Τί ἀηδία εἶναι αὕτη! ἀνέκραξεν αἰφνης, τὰ καλὸσια εἶναι τρυπημένα... Τίνος εἶναι αὐτά; Ἦτο κάνεις ἐδῶ; — Κάνεις, ἀπεκρίθη ὁ ὑπρέτης. Ὁ Θεοδωρέγκος ἠπάρει τί νὰ σκεφθῆ. «Τὰ καλὸσια φαίνονται ἐδικὰ μου, μου ἔρχονται, πλὴν τίς τὰ ἔφερον εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν; Δυσάρεστον! Ἐγὼ τοιαύτην ἀηδίαν δὲν φερῶ· ἀλλὰ χωρὶς καλὸσια, θὰ βρῆζω τὰ πόδια καὶ εἰμπορῶ νὰ κρῶσω, νὰ πάρω καταρρόπην, ἴσως βῆχα... Πολὺ δυσάρεστον!

Ὁ Θεοδωρέγκος ἐξῆλθεν ἐφ' ἀμάξης, ὅλην δὲ

τὴν ἡμέραν ἦτο δυσηρεστημένος, διότι, εἰς ἐπίμετρον, καὶ ἡ δημοπρασία εἶχεν ἀναβληθῆ.

ΙΓ' Ἀλλεπάλληλα.

Τί δὲ ἔπραττον ἐν τῷ μεταξύ ὁ Σούλτζ καὶ ἡ Ἐρρίεττα; Οὗτοι ἐφαίνοντο οἰονεὶ ἀναλαβόντες νέαν ζωὴν, αἱ δὲ ψυχαὶ των ὠπλίσθησαν διὰ νέας δυνάμεις ἐναντίον τῆς ἀμειλίχτου μοίρας. Καθ' ἐσπέραν, τοῦ Θεοδωρέγκου ἀπερχομένου εἰς τῆς δουκίσσης, ὁ Σούλτζ ἔβλεπε τὴν Ἐρρίετταν ἐν τῇ οἰκίᾳ της.

Θεωρῶν αὐτοὺς ἄλλοις ἴτις, ἀνθρώπος τοῦ συμμοῦ, θὰ ἐγέλα βέβαια. Ἐνίοτε ἐσιώπων ἀμφοτέροι· ἄλλοτε δὲ ὁ Κάρολος διηγεῖτο τὰ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας, ὠμίλει περὶ τοῦ φιλάτου γέροντος διδασκάλου του· ἄλλοτε πάλιν ἡ Ἐρρίεττα ἀνεπόλει τὴν προτέραν ζωὴν της κατὰ τὴν πρώτην αὐτῆς γνωριμίαν μετὰ τοῦ Σούλτζ, ὅτε οὗτος τὴν εἶχε μυσθεὶ εἰς τὰ μυστήρια τῆς μουσικῆς. Τότε ὁ Κάρολος ἐκάθητο ἐπὶ σκίμποδος παρὰ τοὺς πόδας αὐτῆς, καὶ θεωρῶν αὐτὴν μετ' εὐλαθείας, συνήνου τὸ διάπυρον αὐτοῦ βλέμμα μετὰ τοῦ οὐρανίου βλέμματος ἐκεῖνης. Καὶ τὸ βλέμμα ἐκεῖνο ἐξέφραζε καὶ τὰς παρελθούσας θλίψεις, καὶ τὴν ἐνεστῶσαν εὐδαιμονίαν, καὶ ἀόριστόν τινα ἐλπίδα καλλιτέρας, ἀγνώστου τύχης.

Αἰφνης φήμη διεδόθη ἐν Πετροπόλει ὅτι ἡ δούκισσα Γ... λίαν ἐπικινδύνως ἀσθενεὶ καὶ τὴν εἶχεν ἤδη ἀποφασίσει ἰατρικὸν συμβούλιον.

Ὁ δὲ Θεοδωρέγκος ἦτο ἀπὸ τίνος λίαν ἀνήσυχος καὶ ἔξεε τὸ μέτωπόν του. Τὸ κτῆμα εἶχεν ἀγορασθῆ, ἐφαίνετο δὲ ὅτι ὅλα τῶ ἐπετύγχανον· ἐν μόνον τὸν ἀνησύχει, ἡ ἀκατάπαυστος ἀλλαγὴ τῶν πηλοβατίδων του· αὐτὰι, ὡς φαίνεται, ἠλλάσσοντο εἰς τὸν προθάλαμον ὅπου εὐρίσκετο καὶ τὸ ἐπανωφόριόν του. Καὶ τῶντι τὸ πρᾶγμα ἦτο λίαν παράδοξον. Ἐπιθυμεῖ, π.χ. τὴν πρώτην, ἐν καιρῷ βροχερῷ, νὰ ἐξέλθῃ εἰς περίπατον; ἀντὶ τῶν νέων, ὡραίων πηλοβατίδων του, ὁ ὑπρέτης τῷ παρουσιάζει ἄλλας, τοῦ αὐτοῦ μὲν μεγέθους, πλὴν ἐσχισμένας· ἀν δὲ συνέβαινε νὰ ἐπιπλήξῃ τὸν ὑπρέτην καὶ νὰ τὸν διατάξῃ νὰ ρίψῃ ἔξω τὸν βόρβορον ἐκεῖνον, ὡς ἔλεγε, τὴν ἐπομένην πρώτῃν ὁ θεράπων τῷ ἔφερε νέας πηλοβατίδας, λαμπρὰς καὶ ὡρασιτάτας... Τοῦτο τὸν ἐτυράνει, καὶ ἔγεινεν ὑποπτος.

Μίαν τῶν ἡμερῶν ὁ Κάρολος ἐκάθητο παρὰ τοὺς πόδας τῆς Ἐρρίεττης. Αἰφνης ἡ θύρα ἀνοίγεται βιαίως καὶ δύο πηλοβατίδες ἐκσφενδονίζονται μετὰ πατάγου ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου. Παρὰ τὴν θύραν ἴστατο ὁ Θεοδωρέγκος, ὀλοπόρφυρος ἐξ ὀργῆς. Ὁ Σούλτζ ἠγέρθη ὀρμητικῶς ἐκ τῆς θέσεώς του, ἡ Ἐρρίεττα ἐκάλυψε διὰ τῶν χειρῶν τὸ πρόσωπον.

Ὁ Θεοδωρέγκος, κακεντρεχῶς μειδιάσας, ἐπλησίασε τὸν μουσικόν.

— Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ φοροῦν ἄλλοι τὰ καλὸσια

μου· ἀκούετε; *Αν δὲ σεῖς ἀγαπάτε νὰ δίδετε ἀηδεῖς συναυλίας καὶ νὰ τρέχετε κατόπιν τῶν γυναικῶν, ἐγὼ ἀγαπῶ νὰ ρίπτω τοὺς αὐθάδεις ἀπὸ τὸ παράθυρον, ἀκούετε;

— Σταθῆτε! ἀνερόνησεν, ὁ Σούλτζ, ἂν ἡ ζωὴ δὲν σᾶς εἶναι περιττὴ!...

*Ἡ Ἐρρίέττα ἐρρίφθη ἐν μέσῳ αὐτῶν.

— Βορρ... Μονομαχίαι, πιστόλια.—Ταπεινὸς δούλός σας! Ἐγὼ μὲ τοιοῦτους τρελλοὺς φέρομαι διαφορετικὰ. Καλῶ τοὺς ὑπηρετάς καὶ βλέπετε μονομαχίαν. Ἐγὼ ἀπ' ἐδῶ!—Ἀκούσατε! εἶπε μὲ πνιγομένην φωνὴν ὁ Σούλτζ, ἀκούσατέ με. Σᾶς ὀρκίζομαι εἰς τὴν μνήμην τῆς μητρὸς μου, ὀρκίζομαι εἰς πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει ἱερὸν ἐν τῷ κόσμῳ, ὅτι ἡ γυνὴ σας εἶναι ἄθῳα.—Βορρ... Εἰξεύρομεν ἡμεῖς τὰ τοιαῦτα, κύριε μουσικέ! Ἐγὼ σαρανταοικτῶ εἰς τὴν ῥάχιν καὶ εὐκολὰ δὲν ἀπατῶμαι!

*Ἡ Ἐρρίέττα ἠτένισεν ἀγερώχως τὸν σῦζυγον της, καὶ στραφεῖσα πρὸς τὸν Σούλτζ.

— Κάρολε, εἶπεν ἠπίως καὶ ἐπισήμως, σὲ ἀγαπῶ!

Δάκρυα ἀνέβλυσαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Σούλτζ.

— Σὲ ἀγαπῶ, διότι δὲν μετεβλήθης τὸ παράπαν, διότι ψυχικῶς ἦσο τοιοῦτος ὁποῖος ὤφειλες νὰ εἶσαι· καὶ ἀπλοῦς καὶ μέγας. Τοῦ λοιποῦ δὲν θὰ ἐπανάδωμεν ἀλλήλους· ἀλλ' ἐν καθάρᾳ συνειδήσει δύναμαι νὰ σοὶ εἶπω ἐπισήμως καὶ ἱερῶς, ἐνώπιον τοῦ ἀνθρώπου τούτου πρὸς τὸν ὁποῖον μὲ ἐπώλησαν.—σὲ ἀγαπῶ! Τώρα, Κάρολε, ἔσο γενναῖος, πρέπει νὰ χωρισθῶμεν!

Καὶ βραδέως προσελθούσα ἐπέθεσεν ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ Σούλτζ φίλημα ἀποχαιρετισμοῦ. Εἰς τὴν φωνὴν, εἰς τὸν τρόπον τῆς Ἐρρίέττης ἐνιπῆρχε τοσοῦτον μεγάλη ἀπόφασις, ὥστε ὁ Θεοδωρέγκος ἐφαίνετο ὡς ἀπολιθωθεὶς, καὶ σιωπῶν ἐπνίγετο ὑπὸ κακίας καὶ μίσους.

Τὸ πρόσωπον τοῦ Σούλτζ ἐκάλυψε θανάσιμος ὠχρότης, καὶ ρίψας ἄγριον περὶ αὐτὸν βλέμμα, ὤρμησεν ἔξω τοῦ δωματίου.

— Πήγαινε εἰς τὸν διάβολον, κατηραμένε μουσικέ, ἐβρυχήθη ὁ Θεοδωρέγκος. Καὶ σεῖς, κυρία, δὲν ἐντρέπεσθε;... καὶ μὲ ποῖον; μὲ ἓνα ζητιάνον μουσικόν, τυχοδιώκτην χωρὶς ὀνομα; *Ἄλλο πρᾶγμα μὲ τὸν δούκα Ν... ὅχι ὅτι εἶναι καλόν, ἀλλὰ πάντοτε προτιμότερον.— Ἐγὼ ἠγάπων τὸν Σούλτζ εἰς Βιέννην ἀκόμη. Σᾶς τὸ εἶπα πρὸ τοῦ γάμου μας.

— *Α, ἄ, ἄ! λοιπὸν αὐτὸς εἶναι ὁ φίλος! Ἐντροπή σας, κυρία! Φθάνουν πλέον αἱ φλυαρίαι μὲ τοὺς μουσικοὺς. Εἰς τὴν ἐξοχὴν, εἰς τὴν ἐξοχὴν!

*Ἡ θύρα ἀνοίγεται ἐκ νέου καὶ εἰσέρχεται ὑπηρέτης τεθορυβημένος, ἀγγελος σπουδαίας εἰδήσεως—Ἡ δούκισσα ἀπέθανε!—Νάτα! ἐσκέφθη ὁ Θεοδωρέγκος, τὰ πράγματα περι-

πλέκονται, ἔρχονται ἀλλεπάλληλα, ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου! Τίς τὸ ἐπερίμενον, ἄ; ἡ δούκισσα μᾶς ἄφησε χρόνους. Καὶ τώρα τί; πολὺ πιθανὸν μερικαὶ παλαιαὶ ὑποθέσεις νὰ μὲ φέρουν εἰς ἀμηχανίαν, δὲν ἔγω κάνένα νὰ φροντίσῃ! Τὸ καλλίτερον, νομίζω, τώρα εἶναι νὰ τραπῆ κάνεις εἰς φυγὴν τὸ γρηγορώτερον... Κυρία! εἶπε μεγαλοφώνως, ὕστερον ἀφ' ὅσα εἶδα, ἔπρεπε νὰ σᾶς διώξω χωρὶς πολλὰ πολλὰ καθόσον μάλιστα τώρα ἡ δούκισσά σας... ἀλλὰ τὸ οὐσιώδες εἶναι ὅτι ὁ διάβολος μὲ παρεκίνησε ν' ἀγοράσω εἰς ὄνομά σας ἐν κτήμα. Τώρα εἰμεθα συνδεδεμένοι καὶ θέλετε δὲν θέλετε θὰ ζήσετε μαζί μου· θὰ σᾶς ὑποχρῶσω εἰς τοῦτο, ἀκούετε; Κοπιᾶσθε νὰ ἐτοιμασθῆτε· ἀναχωροῦμεν μαζί εἰς τὸ νέον κτήμα εἰς Μικράν Ῥωσίαν. Ἀλλὰ μὴ ἀνησυχεῖτε· ἐκεῖ ὁ κόσμος ἀγαπᾷ τὴν μουσικὴν καὶ εὐρίσκει κάνεις εὐκολὰ δλόκληρον ὀρχήστραν.

*Ἡ Ἐρρίέττα οὐδεμίαν ἔδωκεν ἀπόκρισιν· εἶχε λιποθυμήσει.

ΙΔ' Τὸ πεπρωμένον.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ἐν ὥρᾳ νυκτός, ὁ ἄνεμος ἐσύριζε γοερῶς ἀνά τὰς ἐρήμους τῆς Πετροπούλεως ὁδοῦς. Ποὺ καὶ ποὺ οἱ φανοὶ διέχονον τὴν αἴγλην τῶν ἐν τῆς ὑγρᾶς σινδόνος, ἣν εἶχε σχηματίσει ἡ φθινοπωρινὴ βροχὴ. Ἐκ τῶν παραθύρων τῶν οἰκιῶν τὰ φῶτα εἶχον ἤδη σβεσθῆ. Τὴν ὥραν ἐκεῖνην, ἐξήρχετο ἀπὸ τινος αὐλείου θύρας ὀδοιπορικὴ ἄμαξα.

Παρὰ τὴν θύραν ταύτην ἴστατο, ἔχων τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους, νεανίας, ὑπὸ τὴν ἐξαψιν τρομεροῦ πυρετοῦ. Ἡ βροχὴ ἐχύνετο ἐπ' αὐτοῦ ραγδαία, ἀλλ' οὗτος ἔμενον ἀκίνητος.

*Ὅτε ἡ ἄμαξα διήλθε πρὸ αὐτοῦ, ἡ αἴγλη τοῦ φανοῦ αὐτῆς ἐφώτισε τὸ παραμεμορφωμένον αὐτοῦ πρόσωπον. Ἐν τῇ ἀμάξῃ ἠκούσθη ἀσθενὴς γυναικεία κραυγὴ. Ὁ νέος ἠθέλησε ν' ἀπαντήσῃ ἀλλ' ἡ φωνὴ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξέλθῃ τοῦ λάρυγγος. Ἡ ἄμαξα ἀπεμακρύνθη βραδέως κρατούσα ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου. Ὁ κρότος τῶν τροχῶν μικρὸν κατὰ μικρὸν ἤλαττοῦτο καὶ ἐπὶ τέλους ἐξέλιπε, μετ' αὐτοῦ δὲ ἐφάνησαν ἐκλιπούσαι καὶ αἱ δυνάμεις τοῦ νεανίου, ὅστις ἐκλιθε τὴν κεφαλὴν καὶ ἀπῆλθε.

Διερχόμενος πρὸ τοῦ οἴκου τῆς δούκισσας, ἔστη ἀκουσίως.

Τὸ προπύλαιον ἦτο φωταγωγημένον, ἡ θύρα ὀρθάνοικτος. Εἰσῆλθε καὶ ἀνέβη διὰ κλίμακος ἐστρωμένης διὰ μέλανος ἐριούχου, καὶ ἀσθενῶς φωτιζομένης. Ὁ πρῶτος θάλαμος ἦτο ὅλος κεκαλυμμένος διὰ μέλανος ἐριούχου φέροντος δουκικά οἰκόσημα. Ἐν τινι γωνίᾳ συγγενῆς τις ὑπνωττε βαθῆως ἐπὶ ἔδρας, ἀναγνώστης δὲ ἐσβενε σιωπηλὸς τὰ περιττὰ κηρία. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου, ἐπὶ σκινιδώματος κεκαλυμμένου ἐξ ἐπιγνόου ἔκειτο φέρετρον ὑγινοβαφῆς ἐντὸς

τοῦ ὁποίου ἀνεπαύετο ἡ δούκισσα, ἔχουσα ἀσχεπὲς τὸ πρόσωπον.

Ὁ νεανίας διατέλει οἶονεὶ ὑπὸ τὸ κράτος φρικώδους καὶ παρατεταμένου ὄνειρου. Ἐπλησίασε τὸ φέρετρον καὶ καθεσθεις ἐπὶ τῶν βαθμίδων τοῦ μεγαλοπρεποῦς σανιδώματος, παρὰ τοὺς πόδας τῆς νεκρᾶς, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐβυθίσθη εἰς σκέψεις. Διὰ τινος παραδόξου ἰδεῶν ἀταξίας, τῷ ἐφάνη ὅτι εὐρέθη ἐν τῷ δωματίῳ ἐκείνῳ ἐν ᾧ διήλθε τὰς καλλίστας, ἂν καὶ ἀστραπηθὸν παρελθούσας, στιγμὰς τῆς ζωῆς του. Ἡ Ἐρρίεττα παρέστη ἐνώπιόν του ἐν ὅλῃ τῇ θαυμασίᾳ γοητείᾳ τῆς πρώτης νεότητος, τοῦ πρώτου ἐνθέρμου πάθους· καὶ τὸν ἠτένιζε τρυφερῶς διὰ τῶν κυανῶν, οὐρανίων ὀφθαλμῶν αὐτῆς, περικαλλῆς καὶ αἰθερίας. Τὴν ἔβλεπε νοερώς καὶ τὴν ἐθαύμαζε.

Ὁ ἀναγνώστης, ἰδὼν τὸν ξένον, ἔσπευσε νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ψαλτηρίου, ὑποτονθορίζων. Ὁ θλιβερός ἐπιτάφιος λόγος συνεφώνει ἀγρίως πρὸς τὰ ἐμπαθῆ ὄνειροπολήματα τοῦ Σούλτζ. Τὰ κηρία ἔχεον ἀμυδρὸν φῶς περὶ τὸ φέρετρον. Ἡ εἰκὼν ἦτο ἐκ τῶν παραδόξοτάτων...

Ὁ συγγενὴς ἀφυπνισθεὶς ἐπλησίασε τὸν Σούλτζ μετὰ τοῦ ἐμπρέποντος ἤθους εἰς ἀπαραμύθητον κληρονόμον.

— Ἡγαπᾶτε πολὺ τὴν μακαρίτιδα; ἠρώτησε δειλῶς. — Ναί, ἡγάπων τὴν μακαρίτιδα, ἀγαπῶ τὴν μακαρίτιδα, ἀπήντησεν ὁ Σούλτζ συνελθὼν. Ἀγαπῶ τὴν μακαρίτιδα ὄχι ὅμως αὐτὴν τὴν μακαρίτιδα. . . Ὁ Θεὸς νὰ συγχωρήσῃ τὴν μακαρίτιδά σας!

Ὁ συγγενὴς τὸν παρετήρει ἐκπληκτικῶς.

— Εἰξεύρετε τί; αὐτή. . . ἡ δούκισσα. . . δούκισσα εἶναι ἢ ὄχι; . . . εἰξεύρετε τί ἤθελε νὰ με κάμῃ; . . . Ἡθέλησε ν' ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὰ στήθη μου αὐτὴν μου τὴν καρδίαν. . . ὁποῖα γυνὴ, ἄ; . . ὦ, εἶναι παμπόνηρον πλάσμα! Ἡθέλησε πάλιν νὰ ὑποκριθῇ καὶ νὰ τὴν κλέψῃ κρυφά. Ἄλλ' ὄχι, ἐγὼ τὴν ὑποκρισίαν αὐτὴν τὴν γνωρίζω, γνωρίζω τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς τοῦ κόσμου. Σεῖς φρονεῖτε ὅτι σὰς ἀγαπᾶ; Ψεῦδος, προσποιεῖται, πάντοτε προσποιεῖται. Εἶπατέ με τὴν ἀλήθειαν, νομίζετε ὅτι ἀπέθανε; Ψεῦδος! προσποιεῖται, προσποιεῖται! Πάντα ταῦτα εἶναι προσποιήσις! καὶ τὰ οἰκόσημα, καὶ τὸ φέρετρον καὶ σεῖς ὁ ἴδιος. . . ἀπάτη, προσποιήσις! . . . Μακρὰν ἀπ' ἐδῶ! Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Σούλτζ ἀνεκάγχασε καὶ ὤρμησεν ἔξω.

Ὁποῖον τρόπον ἠσθάνθη ὁ σπουδαστής, ὅτε τὴν αὐγὴν εἶδε ἐξησθενωμένον καὶ παραλαλοῦντα τὸν φίλον του. Ὁ Σούλτζ ψηλαφῶν ἀνῆλθε μέχρι τῆς κλίνης του καὶ κατέπεσεν ἐπ' αὐτῆς. Τὰ μέλη του ἔτρεμον ἐκ τοῦ πυρετοῦ· ἀόριστα φαντάσματα τὸν ἐπέβιον. Τώρα μὲν τῷ ἐφαίνετο αἴφνης ὅτι ἡ κακὴ Μαργαρίτα ἔκλινεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἠπείλει διὰ τοῦ γρόνου της,

τώρα δὲ ἔβλεπε μακρὰν τὴν σκιὰν γέροντος παλιῦ φέροντος ἐρυθρόχρου μανθλίον περὶ τὸν τράχηλον, ὅστις τῷ ἔνευσε, καί, ὅμοιος ὀπτασία, ὅτε μὲν ἀπεμακρύνετο, ὅτε δὲ προσήρχετο, καὶ μυστηριωδῶς πρὸς αὐτὸν τὸν εἶλκυε. Αἴφνης τῷ ἐφάνη ὅτι εὐρέθη ἐνώπιον μεγίστου ἀμφιθεάτρου εἰς τὸ ὁποῖον συνῆλθεν ἡ οἰκουμένη ἅπασα. Καὶ ἰδοὺ ἡ Ἐρρίεττα, ἐξ ὀνόματος πάντων, μειδιῶσα καὶ τὸ βλέμμα κάτω νεύουσα, τῷ προσφέρει στέφανον ἐκ δάφνης, πλὴν ἐν ἀκαρεῖ τὸ ἀμφιθέατρον ἐξαφανίζεται, ἀντὶ δὲ θεατῶν, συνωθοῦνται ἐκεῖ ἄπειρα κrania φέροντα πηλοβατίδας, ἅτινα περιέρχονται νεύοντα καὶ ψιθυρίζοντα μεταξὺ των. . . Καὶ αἴφνης πάντα ταῦτα μεταπίπτουσιν εἰς παράδοξον ἀόριστον χάος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου ὁ ὑπόδηματοποιὸς Μύλλερ μετὰ τῶν ἐργατῶν αὐτοῦ, ἡ δούκισσα μετὰ τοῦ ἐπιτελείου της καὶ ἅπασα ἡ πόλις περιδουνοῦνται ἐν διαβολικῷ τινι καὶ μανιώδει χορῷ. . .

Οὕτω παρήλθεν ἡ ἡμέρα ὅλη. Τὸ μαρτύριον ἐπετείνετο μᾶλλον καὶ μᾶλλον, ὁ σπουδαστής εἶχε σπεύσει πρὸ πολλοῦ εἰς ἀναζήτησιν ἱατροῦ ὅστις μόλις τὸ ἐσπέρας ἐπαρουσιάσθη.

Ὁ ἱατρὸς ἦτο ἀνὴρ εὐθύμου χαρακτῆρος. Ἐψαυσε τὸν σφιγμὸν τοῦ Σούλτζ.

— Λοιπὸν, φίλε, ἄσχημα, καθὼς βλέπω, φαίνεται θὰ ταξειδεύσωμεν διὰ τὰ Ἡλύσια! Λυποῦμαι ὅπου δέν μ' ἐφωναζάτε πρὶν, εἶπε στραφείς πρὸς τὸν σπουδαστήν. — Ἄλλ' ἐγὼ ἀπὸ τὰ πρῶτ' ἤμην εἰς τὴν οἰκίαν σας. — Τί νὰ κάμης, ἀδελφέ; ποῦ νὰ πρωτοτρέξῃς; Καλλίτεροί σας καὶ μὲ περιμένουν. Ὅπως καὶ ἂν ἔχη, δὲν κάμνομεν τίποτε, *Inflammatio cerebrialis*, εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμόν. Δύο ὥρας πρὶν ἂν ἐφλεβοτομεῖτο, θὰ ἀνελάμβανε. Τώρα, τετέλεσται. Τὸ πρῶτ' ἠ' ἀποθάνῃ.

Καὶ τῶνόντι πρὸς τὴν αὐγὴν οἱ σπασμοὶ τοῦ Σούλτζ μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐπραῦνοντο, ἡ ἀναπνοὴ του ἐξησθενοῦτο. Ὁ σπουδαστὴς τὸν ἐκράτει ἐν ταῖς ἀγκάλας του. Μετ' ὀλίγον ἠσύχασε, ἡ κεφαλὴ ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ στήθους. . . καὶ ἔξέπνευσε. Ὁ σπουδαστὴς ἐποίησε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς του μάρτυρος.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐκρούσθη ἡ θύρα.

— Τίς εἶναι; ἠρώτησεν ὁ σπουδαστής.

Εἰς τὸ δωμάτιον εἰσῆλθεν ὁ Μύλλερ κρατῶν μικρὸν τι δέμα. Ἐφερε ἰεᾶς λαμπρὰς πηλοβατίδας ἀντὶ τῶν πρώτων ἃς δὲν ἤθελε οὔτε ν' ἀναφέρῃ. Τὸ δέμα ἔπεσεν ἐκ τῶν χειρῶν του.

— Θεέ μου! τί εἶν' αὐτό; ἀνεφώνησε. — Τὰ πεπρωμένον! εἶπεν ὑποκώφως ὁ σπουδαστής.

Ὁ Μύλλερ ἐπλησίασε καὶ γανυπετήσας ἠσπάσθη τὴν χεῖρα τοῦ νεκροῦ.

Ἐν τῷ θαλάμῳ ἐπεκράτει μακρὰ, βαθεῖα, μυστηριώδης σιγή.

Ἐπὶ τέλους ὁ Μύλλερ ἠγέρθη, ἔλαβε κατὰ

μέρος τὸν σπουδαστὴν καὶ τὸν ἠρώτησε μετ' ἐνδιαφέροντος.

— Τί, καὶ σεῖς εἴσθε μουσικός; — Ὅχι, ἐγὼ ἤθελα ν' ἀφιερωθῶ εἰς τὴν φιλολογίαν, ἀλλά...

— Ἀλλὰ τί; ...

Ὁ νεανίας ἐκίνησε θλιβερῶς τὴν κεφαλὴν καὶ ἔδειξε τὸν νεκρὸν.

— Καὶ τί θὰ κάμετε;... — Ὁ τὸν θάψω...

— Καὶ ἔπειτα; — Ἐπειτα ἀναχωρῶ διὰ τὸ χωρίον μου, πρὸς τὴν μητέρα μου.

Ἐν Γέσι, κατὰ Φεβρουάριον 1879. Π. Α. ΛΕΙΩΤΗΣ.

Περὶ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ

ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Περὶ τοῦ: ποία ἦτο ἡ Ἀρχὴ εἰς ἣν ἀνῆκεν ἡ ἀνωτέρω ἐν σελ. 484 παρατεθεισα σφραγίς, τότε ἡ Ἀρχὴ αὕτη κατεστάθη, καὶ ποία, ἦσαν τὰ καθήκοντα, τὴν περὶ τούτων πληροφориάν ἔχομεν ἐκ τοῦ μέχρι τοῦδε ἐκδεδωμένου μέρους τῆς Συλλογῆς τῶν κατὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος ἐπισήμων πράξεων, ὑπὸ Α. Ζ. Μάρουκα, εἰς ἣν παραπέμπομεν τὸν ἐπιθυμοῦντα νὰ ἔχη λεπτομερεστέρας εἰδήσεις. Ἡμεῖς δ' ἐν συνόψει ἀφηγοῦμεθα τὰ ἐξῆς.

Κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον τοῦ 1826 ἔτους συγκροτήθη ἐν Ἐπιδαύρῳ (τὸ δεύτερον) Γ' Ἐθνικὴ Συνέλευσις· ἐν ἐποχῇ δηλαδὴ κρισιμωτάτῃ διὰ τὸ ἔθνος ἐν γένει, καθόσον, πρὸς τοῖς ἄλλοις δυστυχήμασιν, ἐπέκειτο ὁ ἔσχατος τῶν κινδύνων καὶ εἰς τὸ τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος προπύριον—τὸ ἠρωϊκὸν Μεσολόγγιον.

Ἐν τοιαύτῃ καταστάσει πραγμάτων ἡ Συνέλευσις ἔκρινε συμφέρον νὰ διακόψῃ τὰς ἐργασίας τῆς «ἕως τὸν Σεπτέμβριον ἢ καὶ πρότερον» καὶ νὰ προκαλέσῃ ὅλους τοὺς κατοίκους «νὰ τρέξω» σιν εἰς τὰ ὄπλα, ἐπειδὴ ὁ κίνδυνος παρρησιάζεσθαι μέγας· ἀντὶ δὲ τῆς ἄχρι τότε καθισταμένης Διοικήσεως ἐκ δύο σωμάτων—Βουλευτικοῦ καὶ Ἐκτελεστικοῦ—κατέστησε Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν, ἐνδεκαμελῆ: «διὰ νὰ κυβερνᾷ κατὰ πολιτικὰ καὶ τὰ πολεμικὰ μὲ περισοτέραν ὄδραστηριότητα»· ἅμα δὲ καὶ συγχρόνως κατέστησεν ἑτέραν ἐκ δεκατριῶν μελῶν ἐπιτροπὴν ὀνομασθεῖσαν Ἐπιτροπὴ τῆς Συνελεύσεως καὶ ἀνεθῆκεν εἰς αὐτὴν, πρὸς τοῖς ἄλλοις, κύριον καθῆκον καὶ χρέος, τὸ νὰ συνεννοηται μετὰ τοῦ τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρέσβους τῆς Ἀγγλίας Κ. Κάννιγγ, καὶ ἐνεργήσῃ δι' αὐτοῦ τὴν διαπραγματεύσειν εἰρήνης μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς Πύλης, θεμελιώδη βᾶσιν ἔχουσαν τὸ νὰ μὴ ζήσωσιν εἰς τὸ ἐξῆς οἱ Ἕλληνες ὑπὸ τοὺς Τούρκους, καὶ «νὰ μὴ ἀποκοπῇ ἀπὸ τὴν ὀλομέλειαν τῆς Ἑλλάδος κἀνὲν τῶν μερῶν κατὰ ὅποια ἐπίασαν τὰ ὄπλα, ἔλαμν ὀυσίας, καὶ ἔχυσαν αἷματα ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας»· ἐν δ' ἀποτυχίᾳ τῆς διὰ τοῦ εἰρημένου Πρέσβους διαπραγματεύσεως, «νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν βοή-

θειαν εἶτα γενικῶς ἀπὸ ὅλας τὰς Δυνάμεις τῆς Εὐρώπης, εἴτε μερικῶς, καθὼς ἡ περίστασις τῇ ὑπαγορεύσῃ». — Νὰ προσλάβῃ κατ' ἰδίαν ἐκλογὴν Γενικὸν Γραμματέα, «προσυπογραφόμενον εἰς ὅλα τὰ ἐγγράφα τῆς, ἅτινα θέλουσιν ὑπογράφεσθαι ὑπὸ πάντων, ἢ ὑπὸ τῶν δύο τρίτων, τῶν μελετῶν αὐτῆς καὶ σφραγιζέσθαι διὰ τῆς σφραγίδος τῆς» καὶ—Νὰ κρατῇ ἀκριβῆ ἔκθεσιν τῶν πρακτικῶν τῆς, διὰ νὰ δώσῃ λόγον τῶν πράξεων τῆς εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν».

Τὰ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ἐκλεχθέντα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ἦσαν: ἐκ μὲν τῆς Πελοποννήσου· ὁ Πατρῶν Γερμανός, Πανούτζος Νοταρᾶς, Ἀναγνώστης Κοπανίτσας, Ἀναστάσιος Λόντος καὶ Γ. Δαρειώτης. Ἐκ δὲ τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος· ὁ Ἀρτῆς Πορφύριος, Σπυρίδων Καλογερόπουλος καὶ Γ. Αἰνιάν· ἐκ τῶν ναυτικῶν νήσων· ὁ Βασιλείος Ν. Μπουδούρης, Γεώργιος Μπούκουρης καὶ Νικόλαος Ι. Βελισσάριος. Ἐκ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, ὁ Ἐμμαν. Ξένος, καὶ ἐκ τῆς Κρήτης, ὁ Ν. Ρενιέρης. Γενικὸν δὲ γραμματέα τῆς προσέλαβε κατ' ἰδίαν ἐκλογὴν ἡ Ἐπιτροπὴ τὸν Χ. Κλονάση. (βλ. τόμ. Δ', σελ. 68-69, 74-75, 79-80, 90-98, 132 καὶ ἐπομ. — Τόμ. Ε', 10-11, 21-22.)

Μετὰ παρέλευσιν ἐννέα περιόπου μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, συνήλθον οἱ τὴν ἐν Τροιζῆνι Γ' Ἐθνικὴν Συνέλευσιν συγκροτήσαντες Πληρεξούσιοι τοῦ ἔθνους· «Ἐν τῇ Γ' τῶν προκαταρκτικῶν συνεδριάσεων τῶν (τῇ 16 Φεβρουαρίου 1827) ἀπεφάσισαν τὴν ἀπὸ πάσης περαιτέρω ἐνεργείας παύσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Συνελεύσεως, καὶ προσεκάλεσαν αὐτὴν νὰ μεταβῇ ἔνθα συνεδριάξῃ, συνεπιφέρουσα ὅλα τὰ πρακτικὰ τῆς πρὸς δὲ καὶ τὴν σφραγίδα διὰ νὰ δώσῃ λόγον τῶν πράξεων τῆς.» Τὴν παῦσιν τῆς δὲ ἐγνωσποίησαν καὶ εἰς τὸ μνημονευθέντα Κ. Πρέσβυν τῆς Ἀγγλίας ἐν Κωνσταντινουπόλει, παρακάλεσαντὲς τον ν' ἀπευθύνεται τοῦ λοιποῦ πρὸς αὐτὴν τὴν Συνέλευσιν (τόμ. ς', σελ. 82, 84, 85 σημ. 1, 86-91 καὶ τόμ. Ζ', σελ. 153-155 σημ. 1.)

Τοιοῦτον εἶν' ἐν συνόψει τὸ ἱστορικὸν τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Συνελεύσεως, τῆς σφραγίδος τῆς ὁποίας παρεθέσαμεν τὸν τύπον.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 28 Ἰουλίου 1879. Α. Ζ. Μ.

ΑΝΕΜΟΚΙΝΗΤΟΙ ΥΑΡΑΝΤΑΙΑΙ

Πρὸ εἰκοσι σχεδὸν ἐτῶν εἰσὶν ἐν χρήσει μηχανήματα διὰ τοῦ ἀνέμου κινητὰ πρὸς κίνησιν τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν ὑδραντλιῶν. Ἐνεκα ὁμῶς τῆς μεγάλης αὐτῶν ἀξίας, καὶ τοῦ ἀτελοῦς αὐτῶν μηχανισμοῦ, ἡ χρῆσις αὐτῶν ἦτο κατ' ἀρχὰς περιωρισμένη.

Πρὸ πέντε ἐτῶν αἱ ἀνεμοκίνητοι αὐταὶ μηχαναὶ ἐτελειοποιήθησαν τὰ μέγιστα. Γενόμεναι δὲ ἀπλούστεραι καὶ στερεώτεραι, πρὸς δὲ τούτοις καὶ εὐθηρότεραι κατὰ τὴν ἀξίαν, διεδοθήσαν οὐ